

Indholdsfortegnelse

Advokatrådet	2
Byretterne	9
Center for Cybersikkerhed... ..	10
Center mod Menneskehandel.....	11
Danmarks Veteraner	12
Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder.....	32
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	33
Det Uafhængige Tilsyn med Bevismidler	34
Domstolsstyrelsen	35
European Center for Constitutional and Human Rights.....	36
Flygtningenævnet	39
FN-Forbundet	40
Folketingets Ombudsmand.....	42
Forsvarsakademiet... ..	43
Hjælp Voldsofre	44
KL.....	48
Københavns Universitet (Juridisk Fakultet)	49
Politiforbundet	52
Røde Kors.....	53
UNHCR Regional Representation for the Nordic and Baltic Countries	55
Vestre Landsret	56
Østre Landsret	57

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 20. august 2024
SAGSNR.: 2024 - 2048
ID NR.: 1021607

Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Ved brev af 28. juni 2024 har Justitsministeriet anmodet Advokatrådet om at modtage Advokatrådets eventuelle bemærkninger til ovennævnte betænkning indeholdende bl.a. et lovudkast om selvstændig kriminalisering i straffeloven af krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og tortur.

Advokatrådet skal i den anledning bemærke følgende:

1. Dansk ret indeholder ikke materielle straffebestemmelser, som selvstændigt kriminaliserer tortur, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. Sådanne forbrydelser kan dog straffes efter gældende dansk lovgivning, herunder straffelovens almindelige bestemmelser om drab, vold, voldtægt og frihedsberøvelse, som også finder anvendelse på handlinger begået i udlandet. Efter de gældende regler om dansk straffemyndighed kan personer, der begår de nævnte forbrydelser, holdes strafferetligt ansvarlige i Danmark.

Krigsforbrydelsesudvalget har haft til opgave at udarbejde forslag til, hvordan særskilte straffebestemmelser om de nævnte forbrydelser kan indføres i dansk straffelovgivning, herunder hvilken gennemførelsesmetode der er mest hensigtsmæssig. Udvalget har gennemgået lovgivning og praksis i en række nabolande, hvor internationale forbrydelser allerede er selvstændigt kriminaliseret. Udvalget anser det med rette for afgørende, at internationale forbrydelser bliver undersøgt, efterforsket og straffet som sådanne.

Advokatrådet er i den forbindelse overordnet set enig med udvalget i, at Danmark skal støtte op om den internationale retsorden og medvirke til at styrke det

internationale samfunds fælles bestræbelser på at bekæmpe straffrihed og fremme beskyttelsen af grundlæggende menneskerettigheder.

2. Udvalget foreslår, at der indsættes et nyt kapitel i straffeloven, som samler de forbrydelser, der er omfattet af Den Internationale Straffedomstols (Straffedomstolen) statut. De foreslåede straffebestemmelser skal sikre, at Danmark selv vil kunne retsforfølge forbrydelserne, så der ikke kan opstå en situation, hvor Danmark er forpligtet til at udlevere en dansk statsborger eller en person med bopæl eller fast ophold i Danmark til retsforfølgning ved Straffedomstolen. Advokatrådet kan principielt tilslutte sig denne tilgang.

De foreslåede bestemmelser rækker videre end statuten på visse områder, herunder i tilfælde hvor det må antages, at den folkeretlige sædvaneret har udviklet sig i en retning, der rækker videre end forbrydelserne i statuten, eller hvor hensigtsmæssighedsbetragtninger eller hensynet til Danmarks internationale forpligtelser taler for en udvidelse. Udvalget foreslår således i visse tilfælde at inkludere flere forbrydelser eller at udbrede forbrydelseernes anvendelsesområde. Visse krigsforbrydelser skal således gælde i alle typer af væbnet konflikt og ikke kun i international væbnet konflikt. Tvangsægteskab medtages som en særskilt forbrydelse mod menneskeheden. Udsultning af civile som kampmetode skal udgøre en krigsforbrydelse i både international og ikke-international væbnet konflikt. Advokatrådet finder begrundelsen for en udvidet kriminalisering velovervejet, og har ikke særskilte bemærkninger hertil, da gennemførelsen af denne del af udvalgets forslag beror på en politisk beslutning. Advokatrådet finder dog anledning til at anbefale, at der ved gennemførelse af forslaget tilvejebringes størst mulige klarhed over rækkevidden af de enkelte bestemmelser. Lovudkastet tager afsæt i Romstatuttens forbrydelseskatalog, som ikke på alle punkter er præget af klarhed, hvilket heller ikke er tilfældet for retspraksis på grundlag af Statuten.

3. De foreslåede straffebestemmelser er som udgangspunkt tilstræbt udformet i tråd med gældende regler i straffelovens almindelige del og almindelige strafferetlige principper. Efter Advokatrådets opfattelse er dette en hensigtsmæssig lovgivningsteknik, som er egnet til at sikre, at der ikke skabes et parallelt regelsæt i forhold til almindelig dansk strafferet. En afvigelse fra

udgangspunktet er imidlertid udvalgets forslag om indførelse af en bestemmelse om såkaldt kommandoansvar.

4. Udvalget foreslår særskilt, at der i overensstemmelse med den folkeretlige udvikling indføres en bestemmelse om kommandoansvar for militære og civile ledere. Udvalget bemærker herom, at det i visse tilfælde af indirekte ledelsesansvar, f.eks. hvor lederen ikke har været til stede, mens forbrydelsen blev begået, er vanskeligt at gøre et overordnet ledelsesmæssigt strafansvar gældende. Udvalget anfører, at overordnede bør kunne ifalde strafansvar i kraft af deres pligt til at have effektiv kontrol med underordnede i kommandolinjen. Desuden gør udvalget gældende, at praktiske hensyn taler for indførelse af en bestemmelse om kommandoansvar i sager, hvor det i praksis kan være svært at indsamle beviser for, at overordnede direkte har været involveret i en forbrydelse.

I lyset af de nævnte betragtninger foreslår udvalget at udvide det almindelige medvirkensansvar, så en militær eller civil leder eller en person, der faktisk handler som sådan, under nærmere angivne betingelser straffes for folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden eller krigsforbrydelser, hvis personer under vedkommendes myndighed og kontrol begår sådanne forbrydelser.

Der lægges op til, at bestemmelsen om kommandoansvar alene skal finde anvendelse, hvis der ikke kan pålægges et "almindeligt strafansvar" efter straffelovens § 23 om medvirken. Anvendelsesområdet for kommandoansvaret i objektiv henseende vil således være situationer, hvor en overordnedes passive adfærd over for underordnedes overtrædelser af de foreslåede straffebestemmelser ikke kan antages at være omfattet af straffelovens § 23, eller hvor den overordnedes passivitet befinder sig i periferien af medvirkensansvaret.

Advokatrådet skal i relation til dette forslag om en udvidelse af kommandoansvaret bemærke, at angivelsen af anvendelsesområdet for den foreslåede udvidede medvirkensbestemmelse fremstår uklart. Advokatrådet har grundlæggende en forståelse for de betragtninger, som udvalget anfører til støtte for forslaget om indførelse af en bestemmelse om kommandoansvar for visse internationale forbrydelser. Principielt set er det selvsagt uacceptabelt, hvis en ansvarlig leder kan "gemme sig bag underordnede i magthierarkiet, som udfører de faktiske handlinger". Det er imidlertid efter Advokatrådets opfattelse

afgørende, hvad der materielt skal til for at statuere ansvar for medvirken ved passivitet og forekommer overraskende, at udvalget har lagt op til at indføre regler om et særligt, udvidet medvirkensansvar på dette ellers efter Advokatrådets opfattelse meget velbehandlede område.

Advokatrådet finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at de af udvalget anførte hensyn også kan gøre sig gældende i forbindelse med andre typer af alvorlige forbrydelser, som udføres af underordnede aktører i komplekse hierakiske organisationer, f.eks. i erhvervsforhold, i forbindelse med den internationale terrorisme og i bandemiljøer. Det har hidtil været fast antaget i forbindelse med overvejelser om tilpasning af dansk strafferet til internationale forpligtelser, at straffelovens medvirkensregler har et så vidt anvendelsesområde, at der ikke tidligere er fundet behov for indførelse af særlige bestemmelser om et udvidet medvirkensansvar, herunder heller ikke for ledere.

Udvalgets forslag til en bestemmelse om kommandoansvar anvender tilregnelseskravet "burde vide" i relation til de underordnedes handlinger og omfatter dermed også uagtsomhed fra lederens side, sådan som det er tilfældet efter Romstatutten. Motivet for denne del af forslaget er et ønske om at sikre, at der ikke kan opstå en situation, hvor Danmark er forpligtet til at udlevere en dansk statsborger eller en person med fast ophold til retsforfølgning ved Straffedomstolen. Hertil skal Advokatrådet bemærke, at et sådant ansvarsgrundlag vil være en nyskabelse i dansk strafferet. Hertil kommer, at det synes meget vanskeligt at forestille sig et tilfælde, hvor mistankegrundlaget for en udleveringssag alene er uagtsomhed i forhold til den/de underordnedes overtrædelser.

I gennemgangen af fremmed ret peger udvalget på, at der er indført bestemmelser om kommandoansvar i bl.a. norsk, svensk og tysk ret. Det skal i den forbindelse bemærkes, at de almindelige regler om medvirken i de pågældende lande har en mere begrænset rækkevidde end de danske regler, og derfor også et mere udtalt behov for udbygning af medvirkensreglerne på visse områder.

Som juridisk problemstilling har kommandoansvar givet anledning til skiftende fortolkninger og været genstand for indgående principiel kritik i den omfattende litteratur om internationale forbrydelser. I praksis ved Krigsforbryderdomstolen

og de internationale tribunaler er der kun afsagt ganske få domme, som udelukkende baserer sig på reglerne om kommandoansvar.

Advokatrådet finder det tvivlsomt, om indførelse af den foreslåede bestemmelse i praksis vil indebære reelle bevislættelser i forhold til den sagsførelse, som vil kunne ske på grundlag af de gældende medvirkensregler. Det bemærkes i den forbindelse, at de forholdsvis få tilfælde af kommandoansvar, som kendes fra praksis ved Krigsforbryderdomstolen og de internationale tribunaler, formentlig også efter Advokatrådets opfattelse kunne have ført til domfældelse, hvis de var blevet pådømt efter regler svarende til straffelovens almindelige regler om medvirkensansvar.

Generelt har udvalget fundet det mest hensigtsmæssigt, at de udarbejdede forslag "i videst muligt omfang læner sig op ad de gældende regler i straffelovens almindelige del og almindelige strafferetlige principper". Udvalget har således tilstræbt, at de nye straffebestemmelser i videst muligt omfang er "funderet i velkendte strafferetlige grund- og ansvarsprincipper frem for retlige nyskabelser". Derved har udvalget villet sikre bl.a., at bestemmelserne ikke skaber et parallelt regelsæt i forhold til den almindelige danske strafferet, og at praktikerne derfor i højere grad umiddelbart vil være mere fortrolige hermed. Advokatrådet skal i den kontekst anbefale, at det nøje overvejes, om denne tilgang ikke også tilsiger, at det vil være betænkeligt og uhensigtsmæssigt at indføre en særlig bestemmelse om kommandoansvar.

5. Udvalget har tillige udarbejdet et forslag til en straffebestemmelse om aggressionsforbrydelsen, så aggressionsforbrydelser også kan retsforfølges i Danmark, hvis det fra dansk side besluttet at ratificere ændringen af Straffedomstolens statut om aggressionsforbrydelsen. Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til artikel 8 i Straffedomstolens statut, som pålægger personer, der er i stand til at udøve faktisk kontrol over - eller styre - en stats politiske eller militære handlinger, et individuelt strafferetligt ansvar for en stats ulovlige militære magtanvendelse mod en anden stat, når magtanvendelsen udgør en "åbenbar" krænkelse af FN-pagten.

Advokatrådet finder begrundelsen for at kriminalisere aggressionsforbrydelsen velovervejet, og har herudover ikke særskilte bemærkninger til denne del af udvalgets forslag, der beror på en politisk beslutning.

6. Efter udvalgets forslag skal der fortsat være universel dansk straffemyndighed i forhold til folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur begået i udlandet. I relation til aggressionsforbrydelsen skal der som udgangspunkt alene skal være dansk straffemyndighed for handlinger begået i Danmark, handlinger begået mod Danmark og handlinger begået i udlandet af en person, der som udgangspunkt både på gerningstidspunktet og sigtelsestidspunktet har dansk indfødsret, bopæl eller lignende fast ophold i Danmark. Advokatrådet finder tilsvarende denne begrænsning velbegrundet.

7. Udvalget foreslår, at de nye særskilte straffebestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser også skal finde anvendelse i forhold til en forbrydelse begået før lovændringen, hvis handlingen kan straffes efter øvrige regler, som var gældende på gerningstidspunktet, og handlingen efter folkeretten udgjorde en forbrydelse på gerningstidspunktet. Straffen for handlinger begået inden lovens ikrafttræden vil dog ikke kunne overskride den straf, som ville være blevet idømt efter de på gerningstidspunktet gældende bestemmelser. Advokatrådet finder den foreslåede ordning i god overensstemmelse med hidtil gældende principper om straffebestemmelseres tidsmæssige gyldighed.

8. Udvalget foreslår at udvide retsplejelovens regler om bistandsadvokater, så den forurettede får ret til bistandsadvokat i sager om folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Advokatrådet finder ligeledes, at dette forslag er velbegrundet.

9. Udvalget foreslår at udvide reglerne om videoafhøring, så den forurettede vil kunne videoafhøres med henblik på anvendelse af optagelsen som bevis under hovedforhandlingen i tilfælde, hvor forurettede er under 15 år, og i tilfælde, hvor forurettede er over 15 år, og forbrydelsen indebærer voldtægt eller voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje. Advokatrådet kan tilslutte sig dette forslag.

10. Udvalget lægger endelig op til at give mulighed for hemmelig ransagning, kendelse på person og blokering af hjemmesider i sager om

aggressionsforbrydelse, folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Advokatrådet har ingen særskilte bemærkninger til denne del af udvalgets forslag.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
generalsekretær

Justitsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 24/18728

Den 20. august 2024

Ved mail af 28. juni 2024 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke har bemærkninger til betænkningen.

Der henvises til J.nr. 2024-07608.

Med venlig hilsen

Nikolaj Aarø-Hansen

Fra: [Jenny Ingelin Nordgard](#)
Til: [Justitsministeriet](#)
Cc: [Jepp Hagenbæk Sørensen](#); [CFCS Policy](#)
Emne: VS: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608
Dato: 1. juli 2024 14:57:16
Vedhæftede filer: [Høringsbrev.pdf](#)
[Betænkning nr. 1583 om visse internationale forbrydelser.pdf](#)
[Høringsliste.pdf](#)

Kære JM

CFCS har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen,

Ingelin

Ingelin Nordgard
Specialkonsulent

**CENTER FOR CYBERSIKKERHED
FORSVARETS EFTERRETNINGSTJENESTE**

Direkte: 79598008
Mobil: +45 40 24 50 19
E-mail: jennor@cfcs.dk
www.cfcs.dk

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Sendt: 28. juni 2024 08:46

Emne: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk

Fra: [Matilde Skov Danstrøm](#)
Til: [Justitsministeriet](#)
Cc: [Mostafa Mohammadi](#); [Trine Ingemansen](#); [Direktionssekretariatet](#)
Emne: Svar vedr. sagsnummer 2024-07608: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser
Dato: 20. august 2024 08:49:47
Vedhæftede filer: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Kære Mostafa Mohammadi

Center mod Menneskehandel takker for muligheden for at komme med bemærkninger til betænkning indeholdende lovforslag om visse internationale forbrydelser. Center mod Menneskehandel har læst betænkningen og kan tilslutte sig baggrunden for lovforslaget. Centeret har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Matilde Skov Danstrøm
Specialkonsulent
Center mod Menneskehandel

Mobil +45 41 73 08 35
msda@sbst.dk

Telefon +45 72 42 37 00
www.sbst.dk
www.cmm.dk

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

Danmarks Veteraner

Protector H.K.H. Prins Joachim

19 AUG 2024

bkh/-

Til

Justitsministeriet

Emne: **Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.**

Ref.:

Justitsministeriets skr. af 28 JUN 2024, Strafferetskontoret, sagsnr. 2024-07608.

C.C.:

Forsvarsministeren.

På vegne Danmarks Veteraner (DV) kvitteres hermed for den iværksatte høring.

Henset til betænkningens omfang og komplekse juridiske indhold har DV – der som interesseorganisation for veteransagen i alle aspekter udelukkende er drevet af frivillige kræfter – ikke kunnet nå at gennemgå alle betænkningens facetter, ligesom dybden i det gennemgåede langt fra har været tilbundsgående.

Med nævnte reservation bemærker DV alligevel, at foreningen grundlæggende ikke har bemærkninger til den beskrevne selvstændige kriminalisering af tortur, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden samt ratifikation af ændringen til Rom-statutten om aggressionsforbrydelser.

DV noterer sig herved, at personer, der udfører tortur eller begår krigsforbrydelser mod menneskeheden i al væsentlighed allerede efter de gældende regler kan holdes strafferetligt ansvarlige i Danmark.

Danmarks Veteraner kvitterer herved for udvalgets udsagn om hensynet til, at *"... det er af afgørende betydning, at dansk lovgivning giver mulighed for at strafforfølge dansk militært personel ved danske domstole, så det ikke på grund af utilstrækkelig dansk lovgivning bliver nødvendigt at lade militært personel strafforfølge ved Straffedomstolen ..."* (betænkningen s. 46)

DV noterer sig endvidere den af udvalget oplyste tilgang til, at de foreslåede nye straffebestemmelser er tilstræbt i videst muligt omfang at læne sig op ad de gældende regler i straffelovens almindelige del og almindelige strafferetlige principper, om efter udvalgets opfattelse *"... sikrer bl.a., at bestemmelserne ikke skaber et parallelt regelsæt i forhold til den almindelige danske strafferet, og at retsanvenderne derfor i højere grad umiddelbart vil være fortrolige hermed."* (betænkningen s. 17 og bl.a. gentaget s. 56).

DV lægger til grund, at den af udvalget principielle tilgang også lægges til grund ved forståelsen af den foreslåede nye bestemmelse om "kommandoansvar", jf. herved betænkningen kapitel 7 og jf. lidt mere herom nedenfor.

M.h.t. den tidsmæssige gyldighed af de foreslåede straffebestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser således, at reglerne også finder anvendelse for gerninger før bestemmelseernes indførelse – såfremt en handling kan straffes efter øvrige regler, som var gældende på gerningstidspunktet, og handlingen efter folkeretten udgjorde en forbrydelse mod menneskeheden eller en krigsforbrydelse på gerningstidspunktet - noterer DV sig, at *"Straffen for handlinger begået inden lovens ikrafttræden vil dog ikke vil kunne overskride den straf, som ville være blevet idømt efter de på gerningstidspunktet gældende bestemmelser, som handlingen kan straffes for."* (betænkningen s. 23 samt kap. 9).

Observationen bemærkes i lyset af, at DV finder grundlæggende at måtte pege på det retspolitiske betænkelige i at operere med konturer af lovgivning med tilbagevirkende kraft, jf. herved betænkningens beskrivelse af de retspolitiske aspekter i f. m. retsopgøret efter 2. verdenskrig.

Under henvisning til vejledning nr. 9964 af 23 NOV 2023 om lovkvalitet peger udvalget da også selv på, at *"Det kan ud fra almindelige retssikkerhedsmæssige betragtninger give anledning til væsentlige principielle betænkeligheder at indføre bebyrdende love med tilbagevirkende kraft – de, der – med en regerings aktive beslutning eller medvirken forpligter sig til militær og civil tjeneste internationalt bør grundlæggende kende den retstilstand, som den pågældendes engagement var omfattet af på aktivitetstidspunktet. En sådan fremgangsmåde bør derfor ifølge vejledning om lovkvalitet kun benyttes, når afgørende hensyn gør det påkrævet, og således at det tidsrum, hvori loven har tilbagevirkende kraft, bliver så kort som muligt."* (betænkningen s. 214).

Som DV læser det, synes udvalget overvejelse om alligevel at lade de foreslåede bestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser finde anvendelse på handlinger begået før lovens ikrafttræden imidlertid alene at være bygget på betragtninger a la *"... vil det have en betydelig værdi i forhold til både ofre om omverdenen, at tidligere begåede forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser kan straffes som sådanne og ikke alene som overtrædelser af eksempelvis de almindelige regler i straffeloven ..."* (betænkningen s. 215).

DV bemærker herved, at vejledningens påpegning af (retlige) *"afgørende hensyn"* herved næppe er konkret påvist (idet en sådan begrundelse vel også vil kunne benyttes i f. m. også andre delikter i en national kontekst), ligesom udvalget synes at nedtone betydningen af det i vejledningen beskrevne om afgrænsning af tidsrum.

...

DV bemærker, at det i betænkningen under kapitel 5 om *"Krigsforbrydelser"* s. 139 om retspraksis er valgt at beskrive Østre Landsrets dom af 6. juli 2006, hvor det fremstår uklart, hvad det i forhold til betænkningens retlige formål med at nævne dommen er, hvorfor gengivelsen af delikttemaet efter foreningens opfattelse ikke kan udelukkes at kunne opfattes som værende "tendencios".

Samme betragtning gøres gældende m.h.t., at dommen også er fremhævet under retspraksisbeskrivelsen i betænkningens kap. 10 om *"Tortur"*, hvor dog dommens resultat også er nævnt - men atter uden angivelse af, hvilken retlig læring der kan uddrages af episoden foranstaltet af den danske stat over for et antal underordnede medlemmer af de danske væbnede styrker.

Når dét er sagt, gav sagen selvsagt anledning til en del interne overvejelser i Forsvarets rækker. DV henviser herved til **vedlagte** materiale - (et udvalgt og i forhold til mængden af materiale fra dengang relativt begrænset) uddrag af avisartikler og pressemeddelelser fra Forsvaret samt artikler i fagbladene for henholdsvis officererne af reserven, henholdsvis linjeofficererne. Som en slags

"afslutning" på temaet fra dengang fremhæves i nærværende sammenhæng artiklen fra HOD (linjeofficerernes faglige organisation) fra DEC 2025, hvor artiklens forfatter nævner, at "*Hommel-sagen har i høj grad sat projektørlyset på chefvirket på alle niveauer. For alle officerer bør det give anledning til at reflektere over den rolle, man skal indgå i som aktiv og kritisk med- og mod-spiller i ledelses- og chefhierarkiet.*".

DV har ikke bemærkninger til den foreslåede bestemmelse om kommandoansvar for så vidt, at overordnede bør kunne ifalde strafansvar i kraft af deres pligt til at have effektiv kontrol med underordnede i kommandolinjen (betænkningen s. 194); dog finder DV at pege på at udtrykke betænkelighed ved, at også "uagtsomhed" fra en leders side inkluderes (som dermed er en lavere tærskel end konventionsudkastets formulering om "grund til at vide"), jf. herved betænkningen s. 195.

Udvalgets/Justitsministeriets opmærksomhed henledes i den forbindelse på, at de operative forhold kan være af en sådan karakter, hvor det ganske enkelt ikke forekommer retssikkerhedsmæssigt rimeligt at anlægge en sådan udvidet form for udvidet medvirkenansvar i relation til en underordnet handling.

...

Der er en række steder i betænkningen der refereret til retstilstanden forholdsmæssigt i rækken af deltagerstater, dels EU-lande, ligesom der på flere punkter er komparativt beskrevet, hvorledes retstilstanden nærmere er i en række lande i Danmarks geografiske nærområde.

DV peger imidlertid på, at en perspektivering i forhold til NATO-lande kunne være nyttig – herunder i relation til f.eks. UK og USA, som det danske forsvar i mangt og meget samarbejder med - lande, som i øvrigt også benytter sig af interne redskaber i form af en "militærmanual", jf. omtalen heraf i betænkningen kommenteret nedenfor i anden forbindelse.

Der henvises i den forbindelse herved til betænkningens (igen: i anden forbindelse) anvisning af bestemmelsen i den militære straffelov om andre landes militære styrker, der samvirker med danske militære styrker.

Endelig peger DV på, at der efter foreningen opfattelse kan være usikkert, hvad den retlige betydning af henvisningen til "*... den danske militærmanual ...*" nærmere måtte være (betænkningen s. 29, note 5 og s. 165 nederst).

...

Som en overordnet kommentar til betænkningen gælder, at udtrykket/begrebet "veteran" ikke optræder, hvilket måske næppe heller er relevant i sammenhæng med betænkningens formål.

Veteranbegrebet i Danmark/Rigsfællesskabet omfatter p.t. grundlæggende kun militært personel, der har været udsendt i international tjeneste på vegne Forsvaret, men giver adgang til enkelte, særlige tjenesteydelser fra de danske myndigheder - oprindelig Forsvaret, senere også manifesteret på udvalgte steder i bl.a. sociallovgivningen.

I tilfælde af, at personel, der har været udsendt i international tjeneste imidlertid måtte blive eksponeret for tiltale om overtrædelser af bestemmelser, der allerede gælder, eller kommer til at gælde, bør nævnes den klare processuelle belastning, noget sådant uvægerlig vil have over for de pågældende tiltalte - jf. herved bl.a. det personel, der var tiltalt, jf. Østre Landsrets dom af 6. juli 2006, og hvor de tiltalte og andre involverede i episoden Danmarks Veteraner bekendt med baggrund i personlige udsagn i oplevede sig særdeles eksponeret, isoleret og ubeskyttet i forhold til den stat, de ellers havde virket for i en vanskelig operativ opgave.

Omend de påtænkte bestemmelser om chefansvar måske kan formodes at kunne mindske den belastning, der ellers pålægges underordnet personel, finder foreningen at pege på behovet for, at der fra statens side i givet fald tilbydes ydes en særlig processuel støttemulighed til alle veteraner uanset det enkelte individs position og ansvarsområde i forbindelse med en given international mission som udsendt af Danmark.

Dette retssikkerhedsmæssige spørgsmål ser DV således gerne adresseret.

...

DV stiller sig gerne til rådighed for Justitsministeriet i forbindelse med det yderligere af betænkningen afledte.

Det fremgår s. 169 i betænkningen, at *"Forsvarsministeriet har oplyst, at der i forlængelse af udvalgsarbejdet er igangsat et analysearbejde for at afdække behovet for eventuelle ændringer af militær straffelov."*, hvilken undersøgelse udvalget anbefaler. DV vil på den baggrund særskilt anmode oplyst, hvad der nærmere pågår i så henseende samt herunder samarbejdet mellem Justitsministeriet og Forsvarsministeriet herom.

m.v.h.

Birger Kjer Hansen

*Medlem af hovedbestyrelsen for Landsforeningen Danmarks Veteraner
Sagsbehandler retlige forskrifter m.v.*

Fra: [Birger Kjer Hansen](#)
Til: [Justitsministeriet](#)
Cc: [Mostafa Mohammadi](#)
Emne: SV: Justitsministeriets høring af 28 JUN 2024 over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser eftersendelse af bilag samt supplerende høringssvar.
Dato: 29. august 2024 18:29:41

Vedlagt følger bilagsoversigt med bilag, jf. herved henvisningen til bilagsmateriale i Danmarks Veteraners skr. af 19 AUG 2024.

Danmarks Veteraner finder endvidere anledning til at supplere sit høringssvar med følgende uddybende kommentar vedr. udvalgets reference til/anvendelse af ØL frifindelsesdom af 6. juli 2006:

I relation til "tortur" anføres, at dommen 6/7 2006 er den eneste trykte praksis ... som efter DV opfattelse ikke er en retlig relevant henvisning.

Det fremgår, at den pågældende kaptajn blev frifundet dels 1) af bevismæssige grunde, og dels 2) fordi det, der kunne bevises, ikke var omfattet af de bestemmelser, den pågældende kaptajn var tiltalt efter. Det sidste antyder – hvilket er årsagen til, at DV allerede i svaret af 19 AUG 2024 har benyttet ordet "tendentiøs" - at tiltale skete efter "de forkerte bestemmelser"

Imidlertid er der intet belæg for en sådan antydning fra udvalgets side; landsretten konstaterer alene om de forhold, der kan dokumenteres, at de i den konkrete kontekst ikke udgjorde en overtrædelse/et strafbart forhold. Der står således intet om, at de pågældende temaer ikke var omfattet af de bestemmelser, kaptajnen var tiltalt efter.

DV finder det således under alle omstændigheder ikke-proportionelt at referere til den pågældende sag – "klimaet" dengang, jf. bl.a. de vedlagte bilag, kan næppe indikere andet end , at såfremt den pågældende kaptajn kunne være blevet straffet "blot" for pligtforsømmelse, da var det formentlig sket. Referencen til dommen i både betænkningens torturafsnit og afsnittet om krigsforbrydelser er dermed som allerede nævnt ikke-proportional i en betænkning af sin art.

m.v.h.

Birger Kjer Hansen

Medlem Hovedbestyrelsen Danmarks Veteraner

Fra: Birger Kjer Hansen
Sendt: 19. august 2024 17:53
Til: jm@jm.dk
Cc: momo@jm.dk
Emne: Justitsministeriets høring af 28 JUN 2024 over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Hermed høringssvar fra landsforeningen **Danmarks Veteraner**.

Der er i svaret henvist til "vedlagte" materiale, som imidlertid – på grund af tekniske

udfordringer m.h.t. scanningskapacitet – forventes eftersendt senere på ugen inkl. bilagsfortegnelse.

m.v.h.

Birger Kjer Hansen

Medlem Hovedbestyrelsen Danmarks Veteraner

Bilagsoversigt

til DV skr. af 19 AUG 2024 til Justitsministeriet vedr. "Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser":

- Berlingske Tidende lørdag den 14. juni 2008 – artikel "**Forsvarschefen fortryder sin behandling af Hommel**" – interview med fratrædende forsvarschef, general Jesper Helsø
- "Reserven" nr. 3/2006 - kommentar "**Retfærdigheden skete fyldest ...**" som følge af Østre Landsrets dom af 6. juli 2006 (omtalt under overskriften "Hommel-sag afsluttet")
- Forsvarets Auditørkorps pressemeddelelse af 7. marts 2006 vedr. dels "**Den militære straffesag mod oberstløjtnant Henrik Flach**" og dels "**Sagen vedr. Hærens Operative >Kommandos eventuelle viden i juni 2004 om mulig ukorrekt behandling af tilbageholdte i Irak**"
- "Reserveofficeren" nr. 1/20226 – kommentar "**Ignorantia Juris Nocet**" som følge af Københavns Byrets dom afsagt den 12. januar 2026 (omtalt under overskriften "Annemette Hommel kendt skyldig men slap for straf")
- "Officeren" december 2005 - artiklen "**Hommel-sagens betydning for officerer?**"
- Forsvarets Auditørkorps pressemeddelelse af 21. januar 2005 om afslutning af efterforskning af sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte irakere i den danske lejr Camp Eden i foråret og sommeren 2004 samt anklageskrift rejst mod en kaptajn af reserven og fire militærpolitiserjenter
- Forsvarets Auditørkorps pressemeddelelse af 5. august 2004 om udtalelser fremkommet i diverse medier vedr. sagen om dansk militærs afhøringsmetoder i Irak samt myndighedens opgave m.h.t. at undersøge, om der er tale om strafbare forhold.

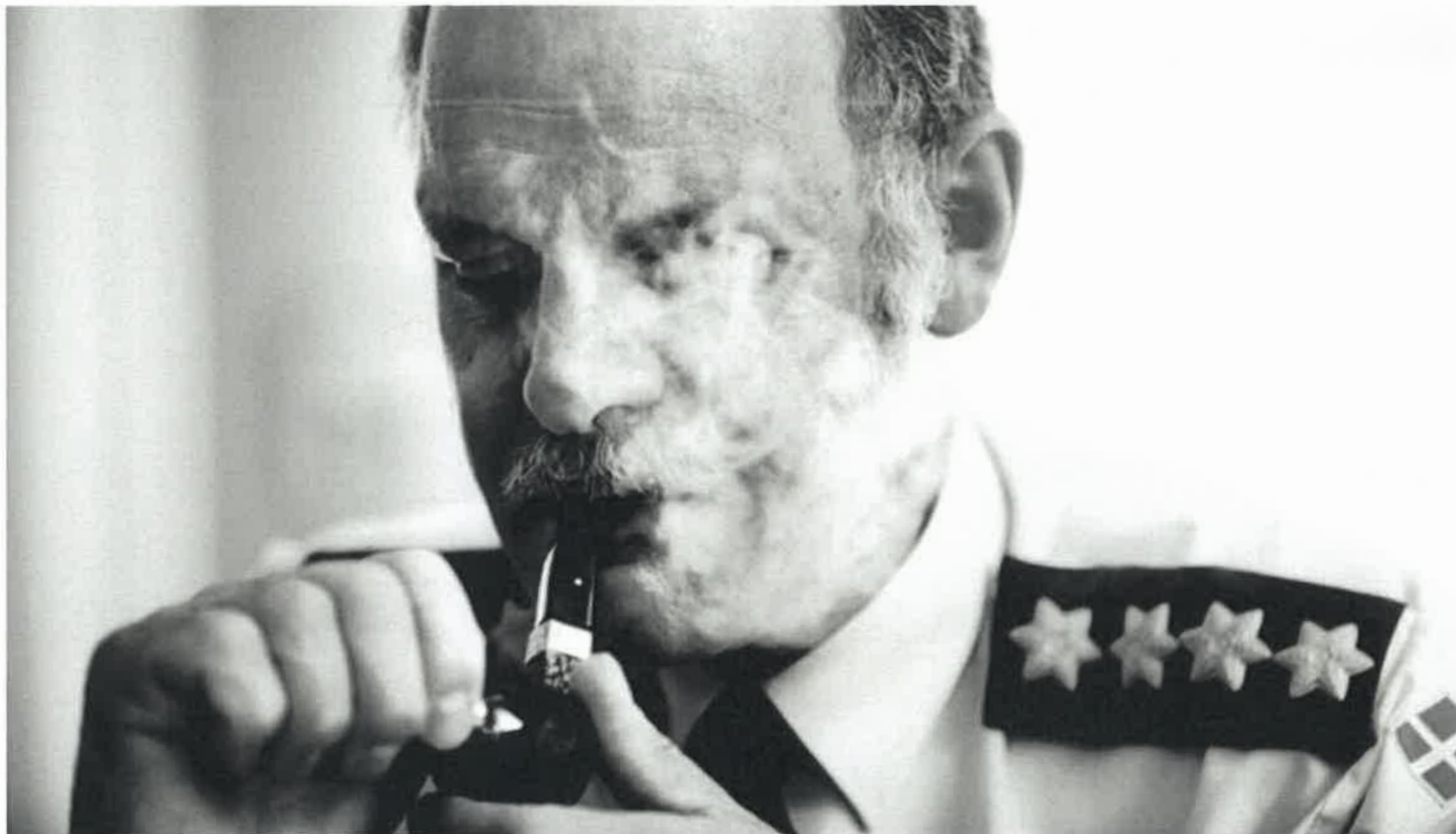
bkh/

INDLAND

Forsvarschefen fortryder sin behandling af Hommel

Efter seks år forlader Jesper Helsø topposten i dansk forsvar. Han efterlader mange sager og et forsvar hårdt ramt af opsigelser. Men den sag, han virkelig fortryder, er behandlingen af efterretningsofficer Annemette Hommel, som blev dømt og til sidst frikendt for mishandling af irakiske fanger.

Sagen mod Annemette Hommel er Jesper Helsøs største fortrydelse i hans seks år som forsvarschef.

Foto: Foto: Michael Bothager

Lørdag d. 14. juni 2008, kl. 18.47

Del denne artikel

Opdateret lørdag d. 14. juni 2008, kl. 19.41

Christian Brøndum, cbr@berlingske.dk

Den tidligere efterretningsofficer Annemette Hommel får nu en undskyldning fra forsvarschef, general Jesper Helsø. Fire år efter at forsvaret stemplede hende med mistanken om, at hun havde behandlet irakiske fanger umenneskeligt, har hun ikke alene fået rettens ord for, at hun er uskyldig. Nu får hun også, hvad der er så tæt på en undskyldning på forsvarrets vegne, som man kan komme.

I et farvel-interview i dag forklarer forsvarschefen, at omstændighederne, da Annemette Hommel blev hjemsendt som mistænkt for at have overtrådt Genèvekonventionerne om behandling af krigsfanger, var sådan, at man næppe kunne have handlet anderledes. Men det var til stor lettelse både for Annemette Hommel og for forsvaret, da hun blev frikendt i Østre Landsret, siger Jesper Helsø.

Bagklogskabens klare lys

Blandt alle de kontroversielle sager, som har ramt forsvaret og ham selv gennem hans seks år som forsvarschef, nævner Jesper Helsø alene forsvarrets behandling af Annemette Hommel:

»Den sag er nok den eneste, hvor jeg i dag, i bagklogskabens klare lys, vil sige: Det fortryder jeg«, siger han.

Formanden for forsvarrets officerer, kommandør Bent Fabricius, er helt enig med forsvarschefen i, at man gav Hommel en dårlig behandling, da man »i nattens mulm og mørke sendte hende hjem uden en fair chance for at udtale sig«. Bent Fabricius mener ikke, at Hommel-sagen generelt fik officerer til at vige tilbage for at handle selvstændigt og træffe måske ubestemte beslutninger.

beslutninger.

»Men selvfølgelig betyder det noget, at man kan sige undskyld og at man tog fejl. Det tager jeg hatten af for,« siger officerernes formand.

Annemette Hommel er selv glad for forsvarschefens melding. »Det glæder mig naturligvis meget, at man indser og officielt anerkender, at det var nok en fejl, at man handlede, som man gjorde,« siger hun. Annemette Hommel fik fra 1. januar i år også den anerkendelse, der ligger i, at hun avancerede fra kaptajn til major af reserven.

Log ind Menu

KØB

[SAMFUND](#)

[OPINION](#)

[BUSINESS](#)

[KULTUR](#)

INDLAND

Hommelsag udløser nye erstatningskrav

Både den hjemsendte lejrledelse og de fire militærpolitifolk, der blev frikendt for en anklage om mishandling af irakiske fanger, vil have erstatning fra forsvaret.

Mandag d. 25. august 2008, kl. 20:47

Del denne artikel

Opdateret mandag d. 25. august 2008, kl. 22:07

Christian Brøndum, cbr@berlingske.dk

Fire år efter, at påstande om mishandling af irakiske fanger udløste hjemsendelser af de ledende officerer og retssager mod afhøringsofficer Annemette Hommel og fire militærpolitifolk fra den daværende danske lejr i Irak, er en række erstatningskrav på vej mod forsvaret.

På vegne af den daværende bataljonschef, Henrik Flach og to ledende officerer er officerernes fagforening, HOD, tæt på at rejse sag mod forsvaret med krav om erstatning, fordi officererne ikke fik mulighed for at afgive forklaring, inden forsvarsminister Søren Gade (V) og daværende forsvarschef Jesper Helsø besluttede at sende dem hjem.

Ifølge forvaltningsloven havde officererne krav på at blive partshørt, inden beslutningen blev truffet. Men ifølge HODs formand, Bent Fabricius, blev de hverken mundtligt eller skriftligt partshørt.

LÆS MERE

INDLAND

Forsvarschefen fortryder sin behandling af Hommel

Retfærdigheden skete fyldest ...

Efter afslutningen på Hommel-sagen kan det konstateres, at en kaptajn og fire MP-sergenter er blevet pure frikendt, fordi de ikke havde fået den nødvendige uddannelse. Og det kan også konstateres, at ledelsen er gået helt fri.

Med andre ord har fem mennesker – dygtige, loyale og pligtopfyldende soldater – været i skudlinien i 1½ år for deres chefers forsømmelighed. Det er ganske enkelt uacceptabelt.

En almindelig (vel)gennemført efterforskning havde vist:

- At Hommel og de fire MP-sergenter alene benyttede sig af de metoder, som forsvaret tidligere havde lært dem;
- At de alene henholdte sig til deres uddannelse og de – sparsomme – supplerende retningslinier for udspørgning, som de havde modtaget;
- At der efterfølgende var udstedt nye retningslinier for udspørgninger;

- At Hommel og de fire MP-sergenter ikke var gjort bekendt med dem; og
- At dette alene skyldtes, at ledelsen havde forsømt at viderefordre retningslinierne.

På basis af disse enkle kendsgerninger, som utvivlsomt er – eller burde være – fremkommet under efterforskningen, forekommer det ganske uforståeligt, at auditøren kan rejse tiltale for "grov pligtforsømmelse".

Situationen ville have været en ganske anden, hvis der havde foreligget en klar overtrædelse af Genève-konventionerne. Men der forelå netop ingen klar overtrædelse af konventionerne. Dette understreges af Østre Landsrets sidebemærkning, som indikerer, at udspørgningerne – muligvis (og efter landsrettens opfattelse) – ikke har været gennemført 100 procent i overensstemmelse med konventionerne (s. 40).

Det er muligt, at der er al mulig grund

til at bebrejde de ansvarlige chefer. Men der er lige så stor grund til at bebrejde Auditørkorpset, som ganske enkelt ikke har gjort deres arbejde godt nok. Det virker unægtelig som om Auditørkorpset har overset helt grundlæggende juridiske og faktuelle forhold.

Foreningen konstaterer med tilfredshed, at retfærdigheden i sidste ende skete fyldest. Men foreningen konstaterer i samme forbindelse, at vejen dertil var en omvej.

Hele sagen har været en lærestreg for forsvaret, de ansvarlige chefer – og for Auditørkorpset. For Hommel og de fire MP-sergenter har den alene været en fysisk og psykisk – givetvis stor – belastning.

Må det af hensyn til de tusindvis af danske soldater, som i disse år og for fremtiden gør tjeneste i de internationale missioner, aldrig nogensinde gentage sig.

Karsten Heiselberg

Hommel-sag afsluttet

Forsvarets Auditørkorps anker ikke dommen i Hommel-sagen til Højesteret. Helt som forventet kan Annetette Hommel slappe af resten af sommeren – uden at tænke mere på sin dom fra Østre Landsret. Forsvarets Auditørkorps anker nemlig ikke dommen til Højesteret. Kaptajn Annetette Hommel og fire militærpolitifolk blev i begyndelsen af juli frifundet for overtrædelse af Genèvekonventionen ved fangeafhøringer i Irak.

Modsat byretten valgte landsretten at feje alle anklager af bordet. Forsvarets Auditørkorps brugte fire dage på at tygge på dommen, før man så meddelte, at sagen slutter her.

Dermed kan Annetette Hommel koncentrere sig om sin civile retssag, hvor hun sammen med sin fagforening, Dansk Magisterforening, har krævet 200.000 kroner i erstatning. Da sagen rullede i 2004, blev hun nemlig sendt hjem fra Irak uden en såkaldt partshøring, som hun havde krav på.

Erstatningskrav

De fire militærpolitifolk (MP'ere) kræver nu tilsammen knap 1,5 millioner kroner i erstatning af forsvaret. Kravet kommer, efter at de også blev frifundet ved Landsretten. Erstatningen skal dække MP'ernes omkostninger på næsten 700.000 kroner under

de hen ved halvanden år lange retssager i først byretten og senere landsretten samt en godtgørelse på 200.000 til hver for tort og svie. Det bekræfter de fire MP'eres forsvarer.

- Det er en passende kompensation for de ulemper, de har været udsat for. De skal godtgøres for, at forsvarets ledelse, som har det egentlige ansvar, har fået lov at tørre det af på dem. MP'erne er ikke ude på at score penge og har gjort alt for at begrænse omkostningerne, siger advokat Per Felby til Ritzau.

(Kilde: RB)

MODTAGET

- 8 MRS. 2006

J. nr. : 04-7086-1

Dato : 7. marts 2006

FORSVARETS AUDITØRKORPS
AUDITØRERNE I KØBENHAVN

Fordeling	<i>Babyrel.</i>
Aktion	
	J.nr. 580

PRESSEMEDDELELSE**I Den militære straffesag mod oberstløjtnant Henrik Flach.**

Oberstløjtnanten blev den 23. september 2004 sigtet for særlig grov pligtforsømmelse i medfør af dagældende militær straffelovs § 15 1. og 2. pkt. jf. dagældende militære retsplejelovs § 20 ved som chef for det danske kontingent i Irak (DANCON) hold 3 i perioden fra marts til juli 2004 at have undladt med størst mulig hurtighed at lade undersøge de af kaptajn Annemette Hommel og militærpolitiet anvendte metoder i forbindelse med udsørgninger af tilbageholdte irakere samt ved i perioden ikke at have ført kontrol med, at de ulovlige metoder blev bragt til ophør.

En yderligere efterforskning i relation til ledelsesansvaret på hold 3 har afventet forløbet af sagen mod Annemette Hommel med flere.

Selvom dommen i denne sag nu er under anke, er det fundet rigtigst at genoptage efterforskningen i relation til Henrik Flach.

Denne efterforskning er nu afsluttet, og der er herefter truffet beslutning om, at påtale mod Henrik Flach for strafbart forhold opgives i medfør af retsplejelovens § 721 stk. 1 nr. 2, idet videre forfølgning ikke kan ventes at føre til, at Flach findes skyldig til straf efter gældende militær straffelovs § 27 (tidligere § 15 2. pkt.).

Der er herved bl.a. lagt vægt på:

- 1) at grov pligtforsømmelse kun kan straffes, såfremt der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt.
- 2) at den tidligere militær retsplejelovs § 20, der omhandlede en undersøgelsespligt for den militære chef ved mistanke om militære strafbare forhold, ikke er medtaget i den gældende militære retsplejelov.
Der påhviler dog stadig chefen en pligt til at anmelde åbenbart strafbare forhold til auditøren.

Adresse:
Kastellet 14
2100 København Ø

Telefon:
72 26 50 00
Gennemvalg:
72 2X XX XX

Telefax:
72 26 50 35

E-mail:
mail@fauk.dk

- 3) at der ikke er tilstrækkelige beviser for, at Henrik Flach forsætligt eller groft uagtsomt har lukket øjnene for mulige åbenbare ulovligheder vedrørende behandlingen af de tilbageholdte.
- 4) at der for DANCON/IRAK hold 3 gjaldt de samme brigade- og bataljonsinstrukser, som for det tidligere hold, og som af overordnede myndigheder dengang var accepteret som tilstrækkelige for håndteringen af tilbageholdte.
- 5) at det anses som tvivlsomt, om brigadens (britiske) regler om kontrol med taktiske udsparinger i fuldt omfang var direkte anvendelige på den danske bataljon.
- 6) at der ikke kunne være rimelige forventninger om, at kontingentchefen personligt skulle forestå en sådan kontrol.
- 7) at Henrik Flach måtte forvente, at Annemette Hommels uddannelse som sprog- og afhøringsofficer gjorde hende velegnet til opgaven.
- 8) at de umiddelbart ansvarlige chefer for håndteringen af tilbageholdte ikke bragte tvivsspørgsmål o.lign. op på chef- eller stabsmøder.
- 9) at der forud for den 9. juni 2004 i øvrigt ikke fremkom klager over forholdene i afhøringsstøttet.
- 10) at Henrik Flach den 9. juni 2004 ved en kvindelig tolks klage over udsparingerne samme dag straks beordrede forholdene ændrede.
- 11) at Henrik Flach den 23. juli 2004 ved en mandlig tolks detaljerede skriftlige klage straks anmodede auditeren om at indlede efterforskning.
- 12) at en nærmere evaluering af Henrik Flachs overordnede ledelse, herunder varetagelsen af den generelle kontrolfunktion, som udgangspunkt bør foretages af den overordnede administrative myndighed inden for de rammer, der gælder for militær chefvirke og ikke under en straffesag.
Eventuelle ledelsessvigt vil i denne forbindelse kunne sanktioneres administrativt.

Sagen er herefter oversendt til forevarschefen til videre administrativ foranstaltning.

Af hensyn til den verserende ankesag vil der ikke herfra blive fremsat yderligere bemærkninger til sagens bevisspørgsmål.

II Sagen vedrørende Hærens Operative Kommandos eventuelle viden i juni 2004 om mulig ukorrekt behandling af tilbageholdte i Irak.

I Københavns Byret i anken mod Annemette Hommel m.fl., fremkom et vidneudtægn, hvorefter en pressofficer ved Hærens Operative Kommando sidst i juni 2004 på grund af rygter ved Hærens Operative Kommando om dårlig behandling af tilbageholdte i Irak opfordrede vidnet, der var pressofficer ved kontingentet i Irak, til at udarbejde et diskret beredskabspapir til brug for henvendelse fra pressen. Konklusionen i dokumentet var, at der ikke var hold i anklagen.

På den baggrund blev der indledt efterforskning for at fastslå, om Hærens Operative Kommando havde haft kendskab til oplysninger om ukorrekt håndtering af tilbageholdte forud for Henrik Fiachs indberetning den 23. juli 2004.

Denne efterforskning har nu vist, at vidnet har erkendt at have husket forkert i byretten.

Beredskabspapiret blev rettelig udfærdiget på initiativ af vidnet selv.

Herefter blev papiret pr. mail sendt til Hærens Operative Kommandos presseofficer, der efter fast procedure sendte det tilbage til kontingentet med opfordring til, at det blev returneret til Hærens Operative Kommando ad kommandovejen, hvilket ikke skete, muligt fordi stabschefen ved kontingentet konkluderede i lighed med papiret, at der ingen sag var.

Chefen for Hærens Operative Kommando, stabschef, andre presseofficerer m.fl. har benægtet ethvert kendskab til papiret eller rygter om ukorrekt fangebehandling.

Papiret er heller ikke registreret som modtaget ved Hærens Operative Kommando.

Det har ikke været muligt ad teknisk vej at finde relevante oplysninger i sagen.

Der er således ikke bevismæssige holdepunkter for at antage, at andre personer ved Hærens Operative Kommando end den pågældende presseofficer har haft kendskab til beredskabspapiret eller rygterne.

Efterforskningen er herefter afsluttet og sagen sendt til forsvarschefen til administrativ vurdering.

Niels Christiansen
Vicegeneralauditør

Annemette Hommel kend

Foto: Per Arminzhol Rasmussen, FOV

Den grove tilsidesættelse af pligterne i tjenesten opvejedes ifølge dommeren af, at Annemette Hommel ikke fik tilstrækkelig klare retningslinjer i Irak.

Kaptajn-R Annemette Hommel gjorde sig skyldig i tilsidesættelse af Genèvekonventionens bestemmelser, under et forhør af tilbageholdte irakiske mænd i Camp Eden i Irak i foråret 2004.

Dommer Jørgen Lougart afsagde dom i sagen torsdag den 12. januar i Københavns Byret. Der forelå så mange formildende omstændigheder, at straffen bortfaldt. Alligevel valgte de tiltalte omgående at anke dommen til frifindelse i Østre Landsret.

Dommeren fandt det bevist, at

Annemette Hommel med det formål at opnå oplysninger fra de tilbageholdte lod dem sidde i knæsiddende stilling med rank ryg og i et vist omfang fastholdt af de tilstedeværende MP'ere, mens de blev udspurgt og betegnet med en række ærekrænkende udtryk.

Retningslinjer

Ifølge dommen har Hommel blandt andet kaldt fangerne for "pikhoveder", "røve", "svin", "hundelorte" og "mænd uden pik", mens fire MP'ere blev kendt

skyldige i dels at have tvunget de tilbageholdte til at sidde i ubehagelige stillinger, mens de ventede på at komme til afhøring, dels at have undladt at udlevere tæpper og drikkevand og have nægtet dem toiletadgang. De tiltalte blev frifundet på flere andre punkter, blandt andet for at have anvendt decideret stressfremkaldende stillinger.

Men den grove tilsidesættelse af pligterne i tjenesten opvejedes ifølge dommeren af, at Annemette Hommel ikke fik tilstrækkelig klare retningslinjer under arbejdet som efterretningsofficer i Irak, og chefen for Forsvarsakademiet, Karsten Møller, har under sagen fastslået, at Hommels uddannelse som afhøringsofficer var forældet.

Samtidig har alle fem tiltalte deltaget i såkaldte Powex-krigsfangeøvelser på et tidspunkt, hvor det var tilladt at overtræde konventionsgrænserne som en del af øvelsen.

- Og hvad værre er, så skete der for et par år siden en praksisændring, så afhøringsofficerer, som har været benyttet i Powex-øvelser, ikke må deltage i skarpe afhøringer, hvilket Annemette Hommel ikke blev gjort bekendt med, sagde Jørgen Lougart.

Spurgte chefen

En anden formildende omstændighed er, at selv om Hærens Operative Kommando (HOK) i oktober 2003 pålagde chefen for den danske bataljon at udarbejde retningslinjer for tilbageholdelse af fanger, så skete det ikke i tide til at være gældende på gerningstidspunktet. Og på trods af Hommels gentagne forespørgsler til sine foresatte i lejren om en præcisering af, hvor langt hun kunne gå under udspørgningerne af fanger i relation til konventionsgrænserne, så fik hun aldrig klart svar.

Endelig taler det til Annemette Hommels forsvar, at hun i en e-mail fra Forsvarsakademiet modtog råd om, at "tilgangen til de lokale ofte bør være af en mere kontant (hårdere) facon, end den vi underviste jer i", og hun blev opfordret til, at "skruе bisser på for at få noget ud af dem".

TEL. & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK-1054 KØBENHAVN K
PEDER SKRAMS GADE 3
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

HJEMMEVÆRNETS FORTJENSTTEGN - 25 & 50 ÅRS HÆDERSTEGN
HÆDERSTEGNET F. POLITIET - CIVILFORSVARET - BRANDVÆSENET
HOLMENS - HÆRENS - FORSVARETS OG FLYVEVÅBNETS HÆDERSTEGN
NIJMEGEN MINIATUREKORS OG MEDALJER
NIJMEGEN KRYDSBÅND OG BÅNDSPÆNDER
UN OG NATO KRYDSBÅND, BÅNDSPÆNDER OG MINIATURER

Uanskyldig - men slap for straf

Umiddelbart efter dommen kommenterede Annemette Hommel meget kortfattet dommen over for pressen.

- Jeg er glad og tilfreds med de dele, hvor jeg er blevet frifundet, men jeg synes, at retten har lagt en unødigt hård linje i de punkter, der står tilbage. Det kan jeg selvfølgelig ikke leve med. I ved, hvad jeg står for som menneske. Det, som står tilbage, det er ikke foreneligt med mine menneskelige værdier, sagde Annemette Hommel, der ifølge sin forsvarer, Ebbe Mogensen, er gjort til syndebuk i forsvaret.

Forsvarets Auditørkorps besluttede at anke byrettens dom over Hommel fredag den 21. januar. Ifølge Berlingske Tidendes oplysninger kræver auditørkorpsset de tiltalte dømt også på de punkter, hvor byretten frifandt dem, ligesom auditørkorpsset vil have skærpet straffene.

PGP, kilde: Ritzaus Bureau

Læs hele sammendraget af byrettens dom på roid.dk

Ignorantia Juris Nocet

Af major-R Peter Michael Andersen, medlem af ROID's bestyrelse

Ignorantia Juris Nocet betyder oversat til dansk - ukendskab til loven er ingen undskyldning. Denne juridiske læresætning sammen med den, som vi alle har lært som officerer - opgaver kan delegeres - ansvar kan ikke - er essensen af dommen i Hommel-sagen. Annemette Hommel, som alle, der kender eller har mødt hende i professionel sammenhæng, ved, er personificeringen af en meget dygtig, professionel, loyal, samvittighedsfuld og ærekær officer, er med Københavns Byrets dom dømt for en overtrædelse af Geneve-konventionerne.

Det er foreningens opfattelse, at Københavns Byret har lagt en "jomfrunalsk" - og unødigt restriktiv - fortolkning af Geneve-konventionerne til grund for dommen. En fortolkning, der gør det praktisk talt umuligt på professionel måde at udøve sit virke som afhørings- eller udspejlingsofficer. Det er foreningens håb, at Landsretten vil indse, at jobbet som udspejlingsofficer ganske enkelt ikke kan løses, uden at man fortolker Genevekonventionerne i den ånd, hvori de er skrevet. Det er også Foreningens opfattelse, at dommen reelt er en frikendelse af Annemette. Hun agerede som altid - dygtigt og professionelt. Som vi læser dommen, gjorde hendes chefer det imidlertid ikke.

Annemette gjorde, hvad hun var uddannet til - og spurgte for sig, hvis hun var i tvivl. Vi har brug for nogle chefer, der påtager sig et ansvar. Foreningen vil følge sagen tæt i Landsretten og håber, at alle relevante forhold kommer for dagen, således at Annemette, som den dygtige officer, hun er, kan blive fuldstændigt frikendt - som hun bør.

HOMMEL-SAGENS BETYDNING FOR OFFICERER?

Efter at have fulgt sagen mod Anne Mette Hommel i medierne og ved nogle af retsmøderne rejser der sig for mig nogle helt afgørende spørgsmål vedrørende chefvirke og chefansvar.

De forhold, som denne sag rejser, har den største betydning for officerer både i deres eget chefvirke og som deltagere i et ledelseshierarki og derfor også for Forsvaret generelt.

Der tegner sig for mig et billede af nogle ledelsesmæssige forhold, der giver anledning til alvorlige overvejelser. Eksempelvis det ledelsesmæssige ansvar ved anvendelsen af de civile, helt uuddannede tolke i patruljer, der kunne blive udsat for angreb og beskydning. Der er også et klart ledelsesproblem i forbindelse med den manglende direktivgivning for behandlingen af tilbageholdte civile, og der er et ledelsesproblem i behandlingen af den uro i enheden, de civile tolkes opførsel gav anledning til.

Brugen af civile, uuddannede tolke i »skarpe« patruljer blev begrundet med det nye tryklemantia »den operative nødvendighed«.

Dette virker fuldstændig uacceptabelt og kan måske endda i værste fald være strafbart. Man må naturligvis tilpasse opgaveløsningen efter de ressourcer, der er til rådighed. Man må eksempelvis ikke indsætte ikke-røgdykkerud-

dannede brandfolk til at trænge ind i røgfyldte brandområder. I en pludselig opstået nødsituation må man måske tilsidesætte regler og sætte menneskeliv på spil for at redde andre, men den mulige gevinst skal kunne retfærdiggøre indsatsen. I virkeligheden er det analogt til anvendelsen af den almindelige nødværgerregel. Brugen af de uuddannede tolke udsprang ikke af en pludselig opstået nødsituation, men var en planlagt anvendelse, der kunne sætte deres eget og andres liv i fare. Når man udsender en styrke, må det være klart, hvad den er uddannet til, og så må opgaverne tildeles derefter.

Gode direktiver er vigtige for chefvirket. Vi, der er eller har været chefer, må erkende, at vi af og til kunne have ønsket at have været mere forudseende eller mere præcise i vor direktivgivning. Den manglende direktivgivning på en række områder i forbindelse med Hommel-sagen understreger endnu engang behovet for, at en sådan er både ansvarlig og dækkende.

Et helt uforståeligt forhold omkring chefvirket fremlagt i denne sag er den kutyme, der tilsyneladende findes, hvor chefen, næstkommanderende og åbenbart også alle andre tager på »leave« af op til flere ugers varighed. Som chef at forlade sin operative enhed, aktiv i op-

erationer, i andet end meget korte perioder (timer) er for mig helt utænkeligt og i direkte modstrid med den chefkultur, jeg er opdraget med i søværnet. I den aktuelle sag var chef og stabschef på »leave« i forlængelse af hinanden i uger, mens der var en erkendt betydelig uro i enheden p.g.a de civile tolkes opførsel.

Det er også uforståeligt for mig, hvordan man kan uddanne og sammensætte en styrke af forskellige specialer m.h.p. at løse nogle definerede opgaver og derefter have en større eller mindre del af styrken på »leave« efter forholdsvis kort tid i operationsområdet. Missionsuddannelsen, som af de fleste betegnes som meget sammenpresset og endog måske for kort, skulle vel netop tilgodese, at det er en samarbejdsenhed, der løser opgaverne. Et led i denne problematik er udsendelsesperiodens længde, som stadig diskuteres også her i bladet.

Hommel-sagen har i høj grad sat projektørlyset på chefvirket på alle niveauer. For alle officerer bør det give anledning til at reflektere over den rolle, man skal indgå i som aktiv og kritisk med- og modspiller i ledelses- og chefhierarkiet.

Med venlig hilsen

S. Kirkegaard-Sørensen, Kommandør

MODTAGET

24 JAN. 2005

**FORSVARETS AUDITØRKORPS
AUDITØRERNE I KØBENHAVN**

Den 21. januar 2005

Fordeling	
BST., PGR	
Aktion	J.nr. 190

PRESSEMEDDELELSE

Forsvarets Auditørkorps har nu foreløbig afsluttet efterforskningen i sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte irakere i den danske lejr Camp Eden i Irak, i foråret og sommeren 2004.

Efterforskningen har resulteret i, at der ved anklageskrift af 19. januar 2005 er rejst tiltale mod en kaptajn af reserven for ved tre episoder i marts, april og juni 2004 – som udspørger via tolk med det formål at opnå oplysninger fra forskellige tilbageholdte irakiske mænd – at have forlangt, at de tilbageholdte under udspørgningerne skulle sidde på knæ med rank ryg, samt at have ladet dem fastholde i stillingen af en militærpolitimand, hvis de prøvede at skifte stilling.

Der er desuden rejst tiltale for ved én af episoderne at have instrueret de militærpolitifolk, der bevogtede de tilbageholdte, om, at disse skulle sidde i stressfremkaldende stillinger i lejrens detention, mens de ventede på at blive ført ind i teltet, hvor de skulle udspørges.

Herudover er rejst tiltale for ved to af episoderne at have betegnet de udspurgte med skældsord som hunde og svin mv., samt ved én episode at have nægtet de udspurgte adgang til drikkevand. Endelig er der rejst tiltale for i ét tilfælde at have sagt til en af de udspurgte, der udtalte, at man hellere måtte slå ham ihjel, at det ville man måske også gøre.

Tiltalen er rejst for særlig grov pligtforsømmelse (myndighedsmisbrug) efter militær straffelovs § 15, 1. og 2. punktum, jf. Genève-konventionen af 12. august 1949 om beskyttelse af civile personer i krigstid (4. Genève-konvention) artikel 27 og artikel 31 samt SOLDATENS KORT (FEB 04), pkt. 4 og 5, og FØRERENS KORT (FEB 04), pkt. 7.a og d.

Efter militær straffelovs § 15 straffes den, der, uden at gemingen er omfattet af en anden bestemmelse i militær straffelov, forsætligt eller uagtsomt undlader at efterkomme de pligter, som tjenesten medfører. Overtrædelse kan i grove tilfælde straffes med fængsel i op til 1 år.

Efter artikel 27, stk. 1, i 4. Genève-konvention har beskyttede personer under alle forhold krav på, at deres person, ære, familierettigheder, religiøse overbevisning og religionsudøvelse samt deres sæder og skikke respekteres. De skal til enhver tid behandles human og skal beskyttes særligt mod alle voldshandlinger eller trusler derom og mod fornærmelser og offentlighedens nyfikenhed.

Efter artikel 31 i samme konvention må der ikke udøves fysisk eller moralsk tvang mod beskyttede personer, i særdeleshed ikke med det formål at opnå oplysninger fra dem eller fra tredjemand.

Efter de nævnte punkter i såvel SOLDATENS som FØRERENS KORT skal alt dansk personel til enhver tid overholde krigens love, ligesom alle, inkl. tilbageholdte og krigsfanger, skal behandles med respekt og med værdighed.

- o o o -

Der er ved samme anklageskrift rejst tiltale mod fire militærpolitisergenter for særlig grov pligtforsømmelse (myndighedsmisbrug) ved overtrædelse af de samme bestemmelser i forbindelse med tilbageholdelsen i marts 2004. Der er rejst tiltale for at have tvunget de tilbageholdte til at sidde i stressfremkaldende stillinger, herunder at sidde på knæ med korslagte underben og bagdelen anbragt på hælene, mens de i lejrens detention ventede på at blive ført ind til udspørgen, samt at have fastholdt de udspurgte på knæ på teltbunden med rank ryg, når de sank sammen under udspørgningerne.

Der er desuden rejst tiltale for at have nægtet de tilbageholdte drikkevand og toiletadgang samt for at have undladt at udlevere tæpper til de tilbageholdte, mens de sad udendørs i nattekulden mv.

To af de tiltalte er desuden tiltalt for i ét tilfælde at have slæbt en af de tilbageholdte ind i teltet til udspørgning, på en sådan måde at den pågældendes bukser blev trukket ned om anklærne.

Der er ikke rejst tiltale mod nogen militærpolitifolk i forbindelse med tilbageholdelserne i april og juni, da det ikke ved efterforskningen har været muligt at klarlægge, hvilke militærpolitifolk, der har deltaget heri.

- o o o -

Der bliver for alle de tiltaltes vedkommende nedlagt påstand om fængselsstraf.

- o o o -

Efterforskningen har stået på siden juli 2004 og har omfattet afhøringer af mere end 50 personer, herunder et antal af de irakere, som har været tilbageholdt i Camp Eden i den omhandlede periode.

Der er på nuværende tidspunkt ikke taget endelig stilling til tiltalespørgsmålet i den del af sagen, som behandles af Auditøren i Jylland, og som vedrører et evt. ansvar for at undlade undersøgelse, hhv. at føre kontrol med, at den ukorrekte behandling blev bragt til ophør. Endelig stillingtagen afventer domsresultatet.

- o o o -

Evt. forespørgsler fra pressen vedrørende sagen kan rettes til auditør Benny Holm Frandsen eller til specialkonsulent Pater Otken, telefon 72 26 50 00.

Forsvaret

Forsvarskommandoen

Forsvarsnettet

Forside

Nyt & Presse

[Pressemeddelelser](#)
[Pressekontakt FKO](#)
[Nyhedsarkiv](#)
[Temaer](#)
[Tema-arkiv](#)
[Publikationer](#)
[Om Forsvaret.dk](#)
[Ophavsret mv.](#)

Om Forsvaret

Om FKO

Job & Uddannelse

Kontakt

Sitemap

Links

Efterforskning om ukorrekt behandling er afsluttet

Forsvarets Auditørkorps har nu foreløbig afsluttet efterforskningen i sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte irakere i den danske lejr Camp Eden i Irak.

21-01-2005 kl. 11:30

Forsvarets Auditørkorps har i dag udsendt en pressemeddelelse. Auditørkorpsset har nu foreløbig afsluttet efterforskningen i sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte irakere i den danske lejr Camp Eden i Irak, i foråret og sommeren 2004. Der rejses tiltale mod en kaptajn og fire militærpolitiserjenter.

- Jeg skal være den første til at beklage, hvis forsvarret har begået fejl, men nu må retten gå sin gang. Ingen er dømt endnu, siger forsvarschef Jesper Helsø.

Operationerne i Afghanistan og Irak har stillet forsvarret overfor nye udfordringer.

- Vi lærer hele tiden. Også de meget omtalte forhold med ukorrekt behandling af tilbageholdte har givet anledning til justeringer af blandt andet den missionsorienterede uddannelse. Her har vi lagt yderligere vægt på uddannelsen i soldaternes beføjelser overfor tilbageholdte og deres rettigheder, siger forsvarschefen.

Tilbage

Forsvarskommandoen - Postboks 202 - 2950 Vedbæk - Tlf.: +45 4567 4567 - E-m

Søg

Til

Sei

[21-Efte](#)
[uko](#)
[afsl](#)
[21-Milli](#)
[19-For](#)
[Gac](#)
[valc](#)

Den 5. august 2004

FORSVARETS AUDITØRKORPS
AUDITØRERNE I KØBENHAVN

Fordeling	
Bestyrelsen, PGP	
Aktion	J.nr.
	190

MODTAGET

- 9 AUG. 2004

PRESSEMEDDELELSE

I anledning af de udtalelser der fra forskellig side er fremkommet i medierne vedrørende sagen om dansk militært personels anvendelse af ulovlige afhøringsmetoder i Irak, anser den militære anklagemyndighed det for påkrævet kortfattet at oplyse om følgende:

- Sagen omhandler 4 afhøringer af tilbageholdte irakere i tiden fra marts til juni 2004.
- Både før, under og mellem afhøringerne skal de pågældende være tvunget til at indtage stressende og efterhånden smertefulde stillinger og med fysisk magt at være blevet fastholdt i disse stillinger.
- De tilbageholdte skal være blevet verbalt ydmyget bl.a. ved at blive tiltalt på særligt for muslimer krænkende måde.
- De pågældende skal i et vist omfang være blevet nægtet adgang til føde og vand samt toilet i forbindelse med afhøringerne.
- Der er endvidere mistanke om, at ansvarlige chefer i et vist omfang har godkendt forholdene eller undladt straks at gribe ind og iværksætte undersøgelse, da de fik kendskab dertil.
- Der er ikke mistanke om, at de tilbageholdte er slået eller sparket.

Det er den militære anklagemyndigheds opgave at undersøge i hvilket omfang, der er tale om strafbare forhold, og hvilke personer, der i givet fald skal søges gjort strafferetligt ansvarlige.

Forespørgsler fra pressen vedrørende sagen kan rettes til specialkonsulent Peter Otken, telefon 33 93 20 22.

København, 20. august, 2024

Til Strafferetskontoret, Justitsministeriet

Høringssvar vedr. Betænkning nr. 1583 om visse internationale forbrydelser

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder anser den foreliggende betænkning for et vigtigt skridt i retning af at skabe større overblik og systematik i forbindelse med brugen af international ret vedr. folkedrabsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser i dansk ret, og hilser det velkomment, at man erstatter særloven af 1955 om straf for folkedrab med en indarbejdelse sådanne grove overtrædelser af folkeretten i den danske straffelov.

Komiteen forholder sig især til siderne 318-324, som i høj grad illustrerer vanskelighederne ved en nærmere bestemmelse af, hvornår der er tale om folkedrab. Her nævnes ”drabene i Srebrenica i Bosnien-Hercegovina i 1995, der blev bedømt som et folkedrab ved Det Internationale Krigsforbrydertribunal for det tidligere Jugoslavien” som et eksempel på en ”delvis” ødelæggelse af en gruppe: drab på alle drenge og mænd i en gruppe i en afgrænset region, der udgør omkring 7000.

Vi finder, at som eksemplet står i betænkningen, kan det lede til misforståelser. Er det antallet, som er afgørende, er det selektionskriteriet, er det den geografiske afgrænsning? Eller er det afgørende, at krigstribunalet efter en lang proces er nået frem til at bedømme de ansvarlige (i første række Karadžić og Mladić) som skyldige i folkedrab?

Hvor kompliceret dette spørgsmål er, fremgår af, at det først var den 23. maj 2024, at der i FN's generalforsamling kunne samles 84 stemmer for en FN-resolution om indførelse af en *International Day of Reflection and Commemoration of the 1995 Genocide in Srebrenica* (med 19 stemmer imod, 68 der undlod at stemme for eller imod, og 22 som slet ikke deltog). I 2014 blev et lignende resolutionsforslag fremsat i FN's sikkerhedsråd, men faldt på veto fra bl.a. Rusland. Så hvor grænserne for folkedrab går, vil i en række tilfælde være baseret på et skøn – som det også illustreres af overvejelserne på side 320. Og det kan forventes at blive påvirket af fremtidige retsafgørelser.

Vi vil derfor anbefale en yderligere uddybning, gerne med inddragelse af flere konkrete eksempler, som vejledning for danske domstole.

På Helsinki komiteens vegne

med venlig hilsen

Asbjørn Storgaard, forperson

Fra: Politiklagemyndigheden
Sendt: 11. juli 2024 08:34
Til: Justitsministeriet; Mostafa Mohammadi
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Til Justitsministeriet

Den Uafhængige Politiklagemyndighed har ikke bemærkninger til ovennævnte høring.

Med venlig hilsen

Anne

Anne Skov Anhøj
Specialkonsulent

Frederiks Plads 42, 8. og 9. sal
8000 Aarhus C
Tlf. 41 78 35 00
Direkte tlf. 41 78 35 01

www.politiklagemyndigheden.dk
www.bevismiddeltilsynet.dk

Fra: Anne Skov Anhøj
Sendt: 15. august 2024 08:42
Til: Justitsministeriet; Mostafa Mohammadi
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Kære Mostafa

For en god ordens skyld har Det Uafhængige Tilsyn med Bevismidler heller ikke bemærkninger til ovennævnte høring.

Med venlig hilsen
Anne

Anne Skov Anhøj
Specialkonsulent

Frederiks Plads 42, 8. og 9. sal
8000 Aarhus C
Tlf. 41 78 35 00
Direkte tlf. 41 78 35 01

www.politiklagemyndigheden.dk
www.bevismiddeltilsynet.dk

Fra: Asbjørn Hæstrup Hansen <ASHA@domstolsstyrelsen.dk>
Sendt: 20. august 2024 15:40
Til: Justitsministeriet; Mostafa Mohammadi
Cc: Emil Chemnitz
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Til Justitsministeriet
Att: Strafferetskontoret

Justitsministeriet har ved mail af 28. juni 2024 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser, herunder Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og om ophævelse af lov om straf for folkedrab og lov om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (Justitsministeriets j.nr. 2024-07608).

Domstolsstyrelsen har i den anledning følgende bemærkninger:

For så vidt angår lovforslagets økonomiske konsekvenser for domstolene har Justitsministeriets økonomikontor oplyst, at Rigsadvokaten vurderer, at det nye kapitel i straffeloven ikke forventes at medføre nye sager ved domstolene. Domstolsstyrelsen vurderer således, at lovforslaget kun vil medføre ingen eller særdeles begrænsede merudgifter ved domstolene.

Såfremt forudsætningerne for dette skøn ændres, kan der være behov for at revurdere de estimerede merudgifter for domstolene.

Med venlig hilsen

Asbjørn Hæstrup
Fuldmægtig
asha@domstolsstyrelsen.dk
Direkte tlf.: +45 6136 8076

Domstolsstyrelsen

Center for Udvikling og Forretning, Jura og Forretning
Amagerfælledvej 56
2300 København S
Tlf.: 7010 3322
www.domstol.dk

EUROPEAN CENTER FOR CONSTITUTIONAL AND HUMAN RIGHTS

The Ministry of Justice
Slotsholmsgade 10
1216 Copenhagen
Denmark

Submitted by e-mail

—
EUROPEAN CENTER FOR
CONSTITUTIONAL AND
HUMAN RIGHTS e.V.

—
ZOSSENER STR. 55-58
AUFGANG D
10961 BERLIN, GERMANY

—
PHONE +49.(030).40 04 85 90
FAX +49.(030).40 04 85 92
MAIL INFO@ECCHR.EU
WEB WWW.ECCHR.EU

Dear Minister Hummelgaard,
Dear Madam and Sir,

We sincerely appreciate the opportunity to submit our comments to the important draft legislation on international crimes presented in the ‘Report on certain international crimes’ submitted by the *Committee on the autonomous criminalisation of torture, war crimes and crimes against humanity and ratification of the amendment to the Rome Statute on the crime of aggression* (the Committee).

[ECCHR](#) has extensive experience in building cases and filing criminal complaints, representing and supporting victims and survivors of serious international crimes during investigations as well as in court and collaborating with prosecutors, police, war crimes units, the EU Genocide Network as well as NGOs and lawyers in international crimes cases across Europe. We also provided expert input for the recently concluded [reform of Germany’s international crimes law](#).

In this light, we firstly want to express our appreciation for the endeavour of adopting an international crimes legislation as is currently under your review. The draft as it was proposed by the Committee is already a testament to the Committee members’ expertise in international criminal law, and we fully support its adoption. Drawing from our above outlined experience however, we would like to offer four suggestions that would further improve the legislative proposal from our point of view.

1. War crimes – environment

Section 118(7) draft law on the war crime of causing “*widespread, long-term and severe* damage to the natural environment that *clearly* exceeds the concrete and direct military advantage anticipated” (emphasis added) strictly follows the equivalent provision in the Rome Statute from 1998. However, the wording “widespread, long-term and severe” and “clearly” risks being interpreted in a restrictive manner. It is possible that this provision would end up excluding serious, intentionally inflicted damage to the environment.

—
AMTSGERICHT
BERLIN-CHARLOTTENBURG
VR 26608

—
Council:
DIETER HUMMEL
LOTTE LEICHT
TOBIAS SINGELNSTEIN

—
General Secretary:
WOLFGANG KALECK

There has thus been a trend of establishing more protective provisions on the environment. See for instance the broadened provisions in Germany, Norway and Sweden:

- Germany: does not presuppose that the harm *clearly* exceeds the advantage [Section 11\(3\) CCAIL](#)
- Norway: has excluded the criterion widespread, long-term and serious. Instead, the provision requires “damage to the natural environment that would be excessive relative to the specific and immediate overall military benefit that is anticipated”, see [Section 106\(c\) Penal Code](#).
- Sweden: only requires “serious damage being caused to the natural environment on a scale that is disproportionate to the concrete and direct overall military advantage anticipated” [Section 9\(4\) Act on criminal responsibility for genocide, crimes against humanity and war crimes](#)

We urge Denmark to support this progressive trend by adopting a provision that is less at risk of being interpreted too narrowly for practical use. To this end, we include the following drafting suggestions for your consideration:

- making the criteria of “widespread, long-term and severe” alternative instead of cumulative, or alternatively, replacing the criteria of “widespread, long-term and severe” by the criterion “serious”, as done in Sweden; as well as,
- removing the overly restrictive criterion “clearly”.

Even if amended accordingly, the Danish provision would still only apply to damage that is disproportionate to the expected concrete and immediate military advantage.

2. Command responsibility – causation

The proposed provision Section 118j on command responsibility establishes liability where an offence is “*a consequence* of the leader not having exercised due control” (emphasis added). Similarly, the Rome Statute speaks of an offence being “*a result of* his or her failure to exercise control properly” ([Rome Statute, art. 28\(1\)](#), emphasis added). The interpretation of this aspect in practice, and whether or not it amounts to a requirement of causation, is contested, see for instance the [Separate Opinion of Judge Van den Wyngaert and Judge Morrison](#) in the ICC’s *Bemba case* (para 51 *et seq*). The wording of “consequence” or “result of” is also not found in [Article 86\(2\)](#) of Additional Protocol I to the Geneva Conventions nor in the ICRC’s study on customary international humanitarian law (see [Rule 152](#)). There is thus limited and even contradictory guidance on the international level on how to interpret causation in the context of command responsibility.

In the interest of legal certainty, it is therefore advisable to slightly amend the draft provision and remove the wording “consequence of” and thereby removing the causation requirement. See examples of how this could be avoided as adopted in Sweden and Germany:

Sweden:

A military or civilian superior who fails to take measures that he or she could possibly have taken and that were necessary and reasonable to prevent a subordinate answerable to the superior and under the superior’s effective control from committing genocide, a crime against humanity or a war crime shall be regarded as a perpetrator of the crime.

[Section 13](#), Act on criminal responsibility for genocide, crimes against humanity and war crimes

Germany:

A military commander or civilian superior who fails to prevent a subordinate from committing an offence under this Act incurs the same penalty as they would if they had perpetrated the offence committed by that subordinate ...

[Section 4\(1\)](#) Code of Crimes against International Law

3. Functional Immunity

Lastly, we also noticed that the Committee has declined to clarify the non-applicability of functional immunity to the commission of international crimes. Given our experience in litigating cases of international crimes in a broad variety of jurisdictions, we strongly recommend adopting an explicit clarification spelling out that functional immunity is excluded for international crimes.

In Germany, such a clarification was [recently added](#) to the Courts Constitution Act, improving legal certainty. In English, it reads, “Functional immunity does not prevent the extension of German jurisdiction to the prosecution of crimes under the Code of Crimes against International Law” (our translation).

As you are surely aware, the matter of functional immunity for international crimes is currently under consideration of the International Law Commissions. In this context, we welcomed that Denmark, alongside other Nordic states, [expressed strong support](#) for the exclusion of functional immunity for core international crimes. It is important to take this opportunity to credibly underline this expression of support by also clarifying the inapplicability of functional immunity to international crimes in Danish law.

4. Jurisdiction

We understand that jurisdictional questions were not part of the Committee’s work and this reform process. We would like to emphasize the importance, that Danish law enforcement authorities are permitted under the current legislation to secure evidence of international crimes accessible in Denmark. Our understanding is that this is indeed the case. It is of utmost importance to secure evidence in order to fulfil an important role at the European level. Evidence secured in EU member states can be shared via databases of [Eurojust](#) and [Europol](#) in order to support the war crimes units or law enforcement authorities in other member states in investigating and prosecuting international crimes cases. Danish authorities would benefit *vice versa* from evidence sharing through these databases in investigating and prosecuting their own cases, once there is jurisdiction.

We thank you for your consideration of our above remarks and remain at your disposal for any further questions.

Sincerely,

Andreas Schüller
Program Director International Crimes and Accountability
E-mail: schueller@ecchr.eu

I FLYGTNINGENÆVNET I

Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato 16. august 2024
J.nr. 24/203840
Sagsbehandler: tmlo

Ved e-mail af 28. juni 2024 har Justitsministeriet anmodet Flygtningenævnet om eventuelle bemærkninger vedrørende betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

I den anledning skal det meddeles, at nævnet ikke har bemærkninger til udkastet, da lovforslaget ikke vedrører Flygtningenævnets virksomhed.

Der henvises til ministeriets sagsnr.: 2024-07608.

P. N. V

Stig Torp Henriksen

jm@jm.dk og momo@jm.dk
Ref. sagsnummer 2024-07608.

Vedr. høring over betænkning nr. 1583/2024
om visse internationale forbrydelser

20. august 2024

FN-forbundet takker for muligheden for at kommentere betænkning 1583 "Betænkning om visse internationale forbrydelser" og for udvalgets meget grundige arbejde. Det er overordentligt vigtigt for den internationale retsorden, at stater lovgivningsmæssigt er ajour med gældende globale standarder, ikke mindst hvad angår forbrydelse og straf.

FN-forbundet noterer sig, at regeringens ønske om en betænkning på dette område var begrundet i Ruslands invasion i Ukraine, og muligheder for at straffe forbrydelser begået i denne sammenhæng. Med andre konflikter, som også har udviklet sig voldsomt siden arbejdets igangsættelse, er behovet for at opdatere dansk lovgivning om forbrydelse og straf til de aktuelle internationale standarder blevet yderligere aktualiseret.

FN-forbundet finder det positivt, at forbrydelser, som er defineret internationalt, samles i bestemmelser i den danske straffelov, og at særlove på dette felt udgår.

Hvad angår indarbejdelse af torturkonventionens definition er FN-forbundet tilfredse med, at der nu tages initiativ til dette – FN-forbundet har længe advokeret for inkorporering af denne og andre menneskerettighedskonventioner. Dette er blandt andet sket i regi af fælles NGO-rapporter i forbindelse med UPR-processen.

Med hensyn til Rom-statutten og den aktuelle liste over forbrydelser nævnt heri, er FN-forbundet tilfreds med at betænkningen lægger op til dels en ratifikation af alle tilføjelser, dels at den fulde liste vil blive indeholdt i forslag til nye bestemmelser i Straffeloven, herunder aggressionsforbrydelsen.

Det noteres også positivt, at præcedens fra afsagte domme, som i nogle tilfælde betyder en udvidende fortolkning af strafbare handlinger, vil blive lagt til grund for forslaget om ændringer i Straffeloven.

Det skal understreges, at regeringen fremadrettet bør være opmærksom på, at der jævnligt kan opstå behov for nye lovændringer for at være i overensstemmelse med det gældende retsgrundlag i Romstatutten. FN-forbundet anbefaler regeringen at få etableret en fast procedure for at håndtere tilføjelser/ændringer i den internationale kontekst.

FN-forbundet har også bemærket at Danmark, sammenlignet med f.eks. de øvrige nordiske lande og Tyskland, har været meget tøvende med at tage lovgivningsmæssige initiativer, som bringer de internationale definitioner af forbrydelser ind i straffelovgivningen. FN-forbundet ser frem til, at regeringen med afsæt i betænkningen nu får rettet op på dette "efterslæb".

FN-forbundet anbefaler derfor regeringen at følge anbefalingerne i betænkningen samt, som indikeret i høringsbrevet, tage snarlige initiativer til ratifikation af manglende elementer samt fremsættelse af lovforslag.

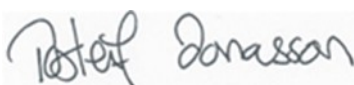
FN-forbundet finder generelt betænkningen meget udtømmende, men har følgende konkrete bemærkninger til udkastet til betænkning:

1. På side 74 (om tvangsforsvindinger), 3. afsnit, sidste linje, hedder det: "Gerningspersonen skal i alle tilfælde yderligere have haft til hensigt at fjerne denne eller disse personer fra lovens beskyttelse i et længere tidsrum". Det foreslås at der tilføjes: "eller permanent.", idet forbrydelsen bestemt også omfatter forsvindinger "for altid". Denne formulering fremgår ligeledes af Tvangsforsvindingskonventionens art. 2 og udtrykker den ultimative form for tvungne forsvindinger.
2. På side 152 nederste afsnit er formuleringen, at "Der er ikke en bestemmelse i statutten om slaveri". FN-forbundet vil finde det mere korrekte at skrive, at der ikke findes en **eksplicit artikel** om slaveri, da slaveri er nævnt under flere forbrydelser, hvilket også er anført i betænkningen.
3. Vedrørende afsnittet om folkedrabsforbrydelser side 171ff finder FN-forbundet, at det med fordel kunne nævnes, at det med sådanne forbrydelser primært skal være hensigten **at nægte gruppen retten til at eksistere som gruppe** (i et område), og så anvende de nævnte virkemidler. Formuleringerne i Akayesu-dommen fra Rwanda-domstolen anbefales inddraget i den endelige betænkning.
4. FN-forbundet finder, at der med fordel kunne redegøres mere samlet for, hvad der er strafbar behandling af krigsfanger, herunder hvordan krigsfanger defineres, når der eksempelvis er tale om ikke-statslige aktører som militser, paramilitære grupper og lignende.

FN-forbundet ser frem til at følge den påtænkte proces hen imod at Danmark får bragt sin straffelov på linje med de gældende internationale standarder.

Med venlig hilsen

FN-forbundet

v. Torleif Jonasson, generalsekretær

Justitsministeriet
Mostafa Mohammadi
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser – ministeriets j.nr. 2024-07608

20. august 2024

Jeg har modtaget ministeriets mail af 28. juni 2024 med bilag vedrørende høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Af principielle grunde kommenterer ombudsmanden ikke forslag til lovgivning mv., som måtte blive sendt i høring til ombudsmandsinstitutionen, medmindre der er tale om forslag, som berører institutionens egne forhold.

Den aktuelle høring giver mig ikke grundlag for at fravige denne praksis. Jeg foretager mig derfor ikke noget i anledning af ministeriets henvendelse.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Mette Vestentoft
Chefkonsulent

Dok.nr. 24/03797-3/MVE
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Fra: [FAK-PL-KOR07 Sütçü, Aynur Aya](#) på vegne af [FAK-MYN-Forsvarsakademiet](#)
Til: [Justitsministeriet](#)
Cc: [Mostafa Mohammadi](#)
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608
[RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
Dato: 10. juli 2024 15:00:48

Til Justitsministeriet

Forsvarsakademiet har den 28. juni 2024 modtaget Justitsministeriets betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser, jeres j.nr. 2024-07608. Vi kan forstå, at I beder om vores bemærkninger til betænkningen og lovforslaget heri.

Vi har noteret os, at Forsvarskommandoen tidligere har været inde over udarbejdelsen, og bidraget til teksten i betænkningens afsnit 4.2 (side 20).

Forsvarsakademiet har, bl.a. på grund af ressourcemangel i forbindelse med sommerferieperioden, ikke mulighed for at afgive yderligere bemærkninger inden for høringsfristen.

Fremadrettet bedes I generelt sende lovforslag, mv. direkte til Forsvarskommandoen.

Forsvarsakademiets sagsnr. 2024/045854.

Med venlig hilsen

A. Aya Sütçü
Jurist, Specialkonsulent

FORSVARSAKADEMIET
Planlægningsafdelingen
Koordinationssektionen
Svanemøllens Kaserne, Ryvangs Allé 1, 2100 København Ø
Telefon +45 72 81 71 67/ Mobil +45 40 48 52 09
E-mail: fak-pl-kor07@fiin.dk / aysu@fak.dk
www.fak.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

20. august 2024
Sagsnr. 2024-07608

Høringssvar om ”Betænkning om visse internationale forbrydelser, 1583/2024”

Hjælp Voldsofre har med tak modtaget invitation til at fremkomme med bemærkninger til ovennævnte betænkning. Vi er klar over, at internationale forbrydelser og strafforfølgning af samme desværre er et aktuelt emne. Vi har ikke selv været i direkte berøring med ofre for sådanne forbrydelser – endnu.

Vi er fuldstændig enige med udvalget, der har afgivet betænkningen i, at det er afgørende, at de meget alvorlige internationale forbrydelser såsom folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur bliver undersøgt, efterforsket og straffet.

Vi er som sådan en apolitisk forening, hvis overordnede formål er at forbedre retsstillingen for ofre for personforbrydelser og deres pårørende. Vi er fuldt ud opmærksomme på, at visse vil mene, at de foreslåede ændringer af straffeloven har karakter af signalpolitik. Vi mener, at det i givet fald er et meget vigtigt signal: ethvert offer for en alvorlig forbrydelse skal være betrygget i, at alle muligheder for at efterforske og straffe en forbrydelse, de har været udsat for, er til stede.

Vi er således meget tilfredse med, at et af hensynene bag nu særskilt at kriminalisere tortur, krigsforbrydelser mv. netop er at vise ofrene, at Danmark ikke tolerer den slags meget alvorlige forbrydelser.

Det vil være dybt krænkende for ofre, hvis der ikke straffes på grund af problemer med jurisdiktion, udlevering af formodede krigsforbrydere eller andre internationalt betingede begrænsninger. Af hensyn til ofrene finder vi således, at det retssikkerhedsmæssigst er et positivt tiltag med udvidet mulighed for retsforfølgning i Danmark.

Vores fokus er i sagens natur ikke de muligt tiltalte. I visse sager vil det muligvis være en fordel for de potentielt tiltalte, at en sag undersøges, efterforskes og straffes i Danmark. Den muligt lempeligere proces vil ofrene utvivlsomt ikke tage anstød af. Det er vores erfaring, at ofre for forbrydelser har mest fokus på, at en sag tages alvorligt, at der sker noget – og at det går hurtigt. For ofrene kan det i høj grad ligeledes være en væsentlig fordel, at en sag føres ved en dansk domstol fremfor den Internationale Straffedomstol – både hvis de indkaldes til at afgive vidneforklaring, og hvis de vil følge med i sagens gang.

HJÆLP VOLDSOFRE
Brødregade 15, 1.th.
8900 Randers C
Tlf 8641 5900
voldsofre@voldsofre.dk

Facebook – [Hjælp Voldsofre](#)
Instagram - [hjaelpvoldsofre](#)
www.voldsofre.dk

Vores mere konkrete bemærkninger er som følgende.

Placeringen i den danske straffelov:

Vi har i dag dels ingen regler om flere af de forbrydelser, der foreslås kriminaliseret – dels placeres reglerne i 2 andre regelsæt; loven om folkedrab og loven om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt.

Mange ofre for forbrydelser interesserer sig for strafbarheden af givne handlinger. Da de ofte er helt uvidende om de komplekse regler, søger mange indsigt og informationer, når de udsættes for forbrydelser. For ofrene vil det være en stor fordel, at reglerne er samlet ét sted – og tillige at det er i **straffeloven**. Det i sig selv sender et vigtigt signal.

Vi finder det positivt, at der er i lovforslaget, er taget ret præcist udgangspunkt i Rom-statutten, så lovteksten er genkendelig. Der er en naturlig og fornuftig omskrivning, så det tilpasses dansk lovgivning. Endelig finder vi det positivt, at der i et vist omfang er sket udvidelse af sprogbrug og kriminalisering for at tilpasse udviklingen i Folkeretten.

Konkrete positive elementer.

Vi er i sagens natur overordentlig tilfredse med, at der helt specifikt foreslås hjemmel til **beskikkelse af bistandsadvokat**. Det er vores erfaring, at ofre for forbrydelser har/får en langt bedre forståelse af den komplicerede proces, det notorisk er at være offer for en (kompleks) forbrydelse. Det kan sikre den fornødne forståelse, støtte, vejledning og visitering til den rigtige hjælp af ikke-juridisk karakter.

Vi hæfter os ved, at der lægges op til, at ofre for disse særlige alvorlige forbrydelser får samme rettigheder, som ofre for voldtægt, incest mv. derved at de:

- Får mulighed for en samtale forud for en eventuel anmeldelse
- Får tilbudt en bistandsadvokat straks en anmeldelse er indgivet
- Får tilbud om afhøring til video under efterforskningen, så elementer af forklaring sikres og afhøring i retten under en eventuel straffesag kan tage udgangspunkt heri og måske elimineres til supplerende spørgsmål
- Får mulighed for at afgive forklaring for lukkede døre
- Får mulighed for en opfølgende samtale efter dom.

Det er på alle måder positivt, at der allerede i lovforslaget er tænkt ind, at der skal beskikkes en bistandsadvokat. At der så oveni lægges op til samme rettigheder, som til ofre for andre grove forbrydelser er vigtigt.

Efter vores opfattelse kan den indledende samtale være afgørende for, om noget overhovedet anmeldes. Barrieren vil næppe være om noget er strafbart og/eller om det således overhovedet skal anmeldes. Barrieren som kan overvindes ved den indledende samtale med en advokat, er snarere frygt for processen på grund af uvidenhed om samme, frygten for at blive udsat for repressalier og frygten for at stå alene. Vi kunne ønske os, at der ved lov åbnes op for, at der kan være flere samtaler – og/eller at der i hvert fald honoreres for mere end én time til dette.

Trygheden for ofrene vil kunne sikres ved, at der drages omsorg for beskikkelse af bistandsadvokat på et meget tidligt tidspunkt, nemlig allerede når den første forklaring til politiet skal afgives.

Et andet positivt element er, at det præciseres, at **der ikke sker forældelse** af de straffelovsovertrædelser, som nu samles i straffelovens kapital 13 a. Denne form for klarhed og simplificering er en fordel for ofrene.

Aggressionsforbrydelsen:

Denne del af lovforslaget er den, der umiddelbart ligger mest fjern for vores målgruppe, som er ofre for personforbrydelser og deres pårørende. Ikke desto mindre finder vi også denne del af lovforslaget positivt og endnu et skridt i retning af at sende klart signal til det internationale samfund om, at Danmark vægter den internationale retsordning.

Vi føler os overbeviste om, at alle ofre for forbrydelser vil hilse det velkomment, at Danmark i større grad forpligter sig til at samarbejde med Straffedomstolen.

Det skal igen tillige nævnes, at ofre i bred forstand vil føle større retssikkerhed, hvis en dansk statsborger, der gør sig skyld i en aggressionsforbrydelse, strafforfølges ved en dansk domstol.

Heller ikke på dette punkt har vi nogle bemærkninger til den konkrete udformning af straffelovsbestemmelsen.

Vi har hæftet os ved, at der ikke lægges op til, at ofre for aggressionsforbrydelse har samme ret til en bistandsadvokat som ved de andre kriminaliseringer. Dette skal formentlig ses i lyset af, at ofrene skal være en uspecifik ikke afgrænset persongruppe. Der kan imidlertid være tale om konkrete ofre i disse sager også. Man bør derfor overveje at nævne den foreslåede bestemmelse (straffelovens § 118 b) i retsplejelovens § 741 a stk. 1 – uden at tildele samme rettigheder som andre ofre (altså ikke citere § 118 b i retsplejelovens § 741 a stk. 2).

Det bemærkes dog, at der ellers i konkrete sager med konkret behov for advokatbistand vil være hjemmel til at beskikke bistandsadvokat efter retsplejelovens § 741 a stk. 5. Om praksis på dette område skal henvises til utrykt kendelse af 14. september 2022 (Fields-sagen) samt TfK2023.492

Mangler?

Som nævnt ovenfor kan ikke det ikke udelukkes, at der er konkrete ofre som følge af en aggressionsforbrydelse. Disse bør kunne få en bistandsadvokat.

Der er ikke nævnt noget specifikt om samspillet mellem den Internationale Straffedomstols Offerfond og det danske Erstatningsnævn (Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser).

Det må oplagt være således, at et offer for en forbrydelse omfattet af de nye bestemmelser i straffelovens §§ 118 c ff kan søge erstatning for personskade hos Erstatningsnævnet, der således på statens vegne udbetaler erstatning til ofre for forbrydelser omfattet af straffeloven. Det må antages at være en klar forbedring i sammenligning med at skulle søge erstatning via Trust Fund for Victims under den Internationale Straffedomstol.

Det kunne være ønskværdigt, at alle danske statsborgere, der bliver ofre for den type forbrydelser, der fremadrettet kan strafforfølges i Danmark (overtrædelser af straffelovens §§ 118 c ff) kan søge erstatning via Erstatningsnævnet – også selvom sagen føres ved den Internationale Straffedomstol.

Med venlig hilsen
HJÆLP VOLDSONDRE
Helle Hald
talsperson i HJÆLP VOLDSONDRE og advokat (H), partner i Siriusadvokater

HJÆLP VOLDSONDRE
Brødregade 15, 1.th.
8900 Randers C
Tlf 8641 5900
voldsofre@voldsofre.dk

Facebook – Hjælp Voldsofre
Instagram - [hjaelpvoldsofre](https://www.instagram.com/hjaelpvoldsofre)
www.voldsofre.dk

Fra: Mostafa Mohammadi
Sendt: 11. august 2024 11:47
Til: Mostafa Mohammadi
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Fra: Mia Petersen <mipe@kl.dk>
Sendt: 4. juli 2024 10:12
Til: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Emne: SV: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Tak for jeres mail, KL har ingen bemærkninger vedr. høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Med venlig hilsen
Mia Petersen

Sekretær
Jura & EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3364
E MIPE@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Justitsministeriet

Høringsvar vedrørende betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser

Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet har den 28. juni 2024 modtaget *betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser* med frist for høringsvar den 20. august 2024.

I betragtning af den korte høringsperiode (hen over sommerferien) og de omfattende og komplekse juridiske, herunder folkeretlige, spørgsmål, betænkningen behandler, er det ikke muligt for os at bidrage med et fyldestgørende høringsvar. Vi noterer os, at Krigsforbrydelsesudvalget tilsvarende har haft usædvanligt kort tid til sit arbejde, og at det i det lys er ganske imponerende, at udvalget har leveret en omfangsrig betænkning, der indeholder en række gode forslag. Ikke desto mindre bærer betænkningen desværre tydeligt præg af den forhastede proces.

For at sikre tilstrækkelig lovkvalitet, er det vores klare anbefaling, at der afsættes mere tid og flere ressourcer til dette vigtige lovforberedende arbejde. I sin nuværende form udgør betænkningen efter vores opfattelse ikke et tilfredsstillende grundlag for fremsættelse af et lovforslag.

Vi vil i det følgende kort pege på eksempler på fejl og mangler i betænkningen:

- **Kapitel 5. Krigsforbrydelser**

Den centrale bestemmelse i dansk ret om overtrædelser af den humane folkeret findes i dag i militær straffelovs § 36, stk. 2. Denne bestemmelse indeholder en række uklarheder og anvender forældet terminologi, hvilket gør det oplagt at revidere bestemmelsen i sammenhæng med det aktuelle lovforberedende arbejde. En sådan opdatering indgår imidlertid ikke i betænkningens lovudkast. I stedet fremgår det (s. 169), at "Forsvarsministeriet har oplyst, at der i forlængelse

8. AUGUST 2024

ICOURTS - CENTRE OF EXCELLENCE
FOR INTERNATIONAL COURTS

KAREN BLIXENS PLADS 16
2300 KØBENHAVN S

TLF 35 32 26 26
DIR 35 33 38 79
MOB 22 43 43 66

astrid.kjeldgaard-pedersen@jur.ku.dk
[https://jura.ku.dk/icourts/dansk/ansatte/pr
ofil/?pure=da/persons/182315](https://jura.ku.dk/icourts/dansk/ansatte/profil/?pure=da/persons/182315)

af udvalgsarbejdet er igangsat et analysearbejde for at afdække behovet for eventuelle ændringer af militær straffelov.” Denne prioritering synes at underbygge, at betænkningen er udarbejdet under for stort tidspres.

- **Kapitel 11. Magtanvendelsesforbuddet og aggression**

Kapitel 11 gennemgår undtagelser til magtanvendelsesforbuddet og peger løbende på eksempler på situationer, hvor der ikke er fuld klarhed over de folkeretlige regler. For en overordnet betragtning nedtoner kapitlet imidlertid adskillige væsentlige retlige problemstillinger. Det fremgår ikke klart, hvornår Danmarks tilgang er udtryk for et absolut minoritetssynspunkt, der er vanskeligt foreneligt med traditionel folkeretlig fortolkning (f.eks. humanitær intervention), og hvornår den danske holdning er udtryk for et mere velfunderet retligt synspunkt (f.eks. selvforsvar mod ikke-statslige aktører). Dermed giver betænkningens analyser vedrørende en eventuel ratifikation af aggressionsforbrydelsen et forvrænget billede af retstilstanden. Det gælder ikke mindst udvalgets antagelse om, at humanitær intervention må anses for at være undtaget fra aggressionsforbrydelsen. På det foreliggende grundlag synes det ikke rimeligt at tage for givet, at ICC vil nå frem til et sådant resultat. Det springer i den sammenhæng i øjnene, at betænkningen helt forbigår den litteratur, der når frem til den modsatte konklusion.

- **Kapitel 12. Folkeretlig immunitet og retsforfølgning af internationale forbrydelser**

Kapitel 12 gennemgår ganske overfladisk en række grundlæggende temaer vedrørende immunitet. Der rejses adskillige væsentlige spørgsmål, som ikke analyseres tilbunds gående. Man kunne med fordel have fokuseret snævert på de spørgsmål vedrørende immunitet, der har direkte relevans for det påtænkte lovforslag, og behandlet dem fyldestgørende. Kapitlet indeholder i øvrigt meningsforstyrende sproglige fejl, og der mangler oplagte henvisninger til relevant internationale retspraksis, som har afgørende betydning for betænkningens analyser. F.eks. forholder betænkningen sig ikke til en væsentlig ICC-dom fra 2019 vedrørende statsoverhoveders immunitet ([CR2019_02856.PDF \(icc-cpi.int\)](#)).

- **Kapitel 14. Lovudkast med bemærkninger**

Kapitel 14 indeholder et lovudkast, som foreslår, at der indsættes et nyt *kapitel 13 a om visse internationale forbrydelser* i straffeloven. En række oplagte spørgsmål efterlades imidlertid ubesvarede.

Det foreslåede kapitel 13 a deler en række centrale karakteristika med straffelovens kapitel 12 og 13, og i lyset heraf er det bemærkelsesværdigt, at udvalget øjensynligt ikke har overvejet, om nogle af de særlige ordninger, der gælder for disse to kapitler, bør finde anvendelse (helt eller delvist) for kapitel 13 a. Således sker påtale under de to øvrige kapitler generelt efter justitsministerens påbud, ligesom offentlig billigelse af en af de i kapitel 12 eller 13 omhandlede forbrydelser generelt er særligt kriminaliseret gennem straffelovens § 136, stk. 2. Betænkningen overvejer ikke, om noget lignende skal være tilfældet for det foreslåede kapitel 13 a. For så vidt angår påtalekompetencen bemærkes, at udvalget ikke har taget stilling hertil. Billigelsespørgsmålet berøres ikke i betænkningen, som således blot lægger op til en retstilstand, hvor offentlig billigelse af f.eks. folkedrab eller forbrydelser mod menneskeheden *ikke* er strafbart, mens billigelse af f.eks. terrorhandlinger *er* strafbare. Grundlaget for denne forskel fremgår ikke.

Herudover fremgår det af betænkningens lovudkast, at den foreslåede regulering i høj grad læner sig op ad ICC-statuttens forbrydelseskatalog. Mens det umiddelbart kan virke som en logisk fremgangsmåde, indebærer denne tilgang uhensigtsmæssig reproduktion af velkendte uklarheder og mangler i ICC-statutten. F.eks. kriminaliserer den foreslåede § 118 h, nr. 1, målrettede angreb mod civile eller civilbefolkningen – i umiddelbar forlængelse af tilsvarende regulering i ICC-statutten – uden at præcisere, om bestemmelsen omfatter ikke-diskriminerende angreb.

Som et sidste eksempel kan nævnes, at lovforslagets sprogbrug visse steder kan give anledning til forvirring. Det er f.eks. tilfældet for den foreslåede § 118 e, stk. 3, der definerer begrebet ”beskyttet person” som ”en person, der ikke eller ikke længere tager direkte del i fjendtlighederne.” Der er her tale om begreber og vendinger, som har en specifik betydning – eller anvendes i en specifik kontekst – under den humanitære folkeret, der ikke synes at flugte med lovudkastets sprogbrug. En sådan sammenblanding af begreber bør undgås.

Med venlig hilsen

Marc Schack (lektor i folkeret og national sikkerhed) og
Astrid Kjeldgaard-Pedersen (professor i folkeret)

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sendt: 1. juli 2024 14:37
Til: Justitsministeriet
Cc: Mostafa Mohammadi
Emne: VS: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2024-00725.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

Gammel Kongevej 60, 11. sal
DK-1850 Frederiksberg

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

23. august 2024

Sags ID:
LK-2020-001783

Til:
Justitsministeriet
jm@jm.dk
momo@jm.dk

Fra:
Røde Kors

Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser

Røde Kors har med stor interesse læst betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Vi vil først og fremmest takke udvalget for at inddrage os løbende i deres arbejde, både skriftligt og ved mundtlige briefinger. I denne høring vil vi besvare de dele af lovforslaget, der vedrører de særskilte straffebestemmelser om krigsforbrydelser. Vi bemærker, at det grundet tidsnød ikke har været muligt for os at foretage en fuldstændig analyse af lovudkastet og det tilhørende materiale, og at vi således fokuserer vores høringsbesvarelse på få, væsentlige elementer.

Røde Kors bifalder, at regeringen tager initiativ til en selvstændig kriminalisering af bl.a. krigsforbrydelser i straffeloven. Det er et vigtigt skridt i arbejdet mod at implementere Danmarks forpligtigelser under den internationale humanitære folkeret (IHL) og Rom-statutten. Derudover er det en mangeårig anbefaling fra Røde Kors.

Vi bifalder særligt udvalgets ønske om så vidt muligt at ligestille forbrydelser i internationale og ikke-internationale væbnede konflikter.

Vi bemærker, at nogle sædvaneretlige forbrydelser ikke fremgår af lovudkastet idet vi i Røde Kors kan forstå, at det ikke har været muligt for udvalget med sikkerhed at fastslå deres status som værende sædvaneretlige forbrydelser.

Derudover har vi følgende konkrete bemærkninger:

Definition af krigsforbrydelser: Vi foreslår, at man i de indledende bestemmelser til lovudkastet gør det klart, at loven ikke nødvendigvis omfatter alle krigsforbrydelser, og således tilføjer en sætning såsom: *'I relation til straffeloven refererer "krigsforbrydelser" til dem, der er indeholdt i 118 (e)-(i).'* Dette kan ledsages af en tilføjelse til Betænkningen (afsnit 1) i retning af: *'Krigsforbrydelser er ikke begrænset til dem, der er anført i artikel 8 i Rom-statutten. Yderligere eller bredere definitioner af krigsforbrydelser opstår og kan opstå.'*

Beskyttede personer: Selvom beskyttede personer er defineret under 118(e) stk. 3, bemærker vi, at denne definition ikke bør forveksles med det mere snævre begreb 'beskyttet person' i henhold til Genève-konventionerne. For at undgå forvirring foreslår vi, at betegnelsen 'beskyttet person' ændres til 'personer beskyttet af den humanitære folkeret'. Alternativt foreslår vi, at Betænkningen eller bemærkningerne tydeliggør, at definitionen i straffeloven adskiller sig fra den, der fremgår af Genève-konventionerne.

Angreb på beskyttede objekter: Vi bemærker, at §118(h)(3) forbyder angreb mod 'civile ejendomme eller genstande'. Vi antager, at dette er fordi man har sammenlagt Rom-statuttens bestemmelser 8(2)(b)(iii) med 8(2)(b)(ix). Vi foreslår, at rækkefølgen ændres, så bestemmelsen begynder med det mest generelle, før den bevæger sig mod de mere specifikke forbud. Det vil dermed lyde '*angriber civile ejendomme eller genstande, inklusive bygninger, der anvendes til religion, uddannelse...*'.

Voldshandlinger eller trusler om vold, hvis primære formål er at sprede terror blandt civilbefolkningen: Selvom dette ikke er en selvstændig forbrydelse i Rom-statutten, er det en integreret del af forbuddet mod at angribe civile (tillægsprotokol I, art. 51). Vi foreslår derfor følgende tilføjelse (med kursiv) til §118(h)(1): '*Måletter angreb mod civilbefolkningen som sådan eller mod civile, der ikke tager direkte del i fjendtlighederne, herunder ved at foretage voldshandlinger eller trusler om vold, hvis primære formål er at sprede terror blandt civilbefolkningen*'.

Nødvendighed af anvendelse af beskyttede kendemærker eller emblemer: I forhold til §118(g)(2), der omhandler forbuddet mod angreb på personer eller objekter, der anvender beskyttede kendemærker eller emblemer, foreslår vi, at det fremgår, at forbrydelsen ikke afhænger af anvendelsen af kendemærket eller emblemet. Med andre ord er sådanne personer og objekter beskyttet som sådan, og det er en forbrydelse at rette angreb mod dem med viden om beskyttelsen, uanset om der er anvendt beskyttende kendetegn eller emblemer eller ej. Vi noterer os, at der af Bemærkningerne (afsnit 4.4.3 at s. 159) fremgår følgende: '*Udvalget er imidlertid ikke bekendt med retspraksis, der kan understøtte, at denne justering er et udtryk for gældende folkeretlige sædvaneret*'. Vi ønsker imidlertid at gøre opmærksom på, at der findes sådan dokumentation, bl.a. i præambelparagraf 4 i tillægsprotokol III til Genève-konventionerne. Her fremgår, at de kontraherende parter '*... erindrer, at forpligtelsen til at respektere personer og genstande, der nyder beskyttelse i henhold til Genève-konventionerne og de dertil hørende tillægsprotokoller, udspringer af disses folkeretlige beskyttelsesstatus og ikke afhænger af brugen af kendemærkerne, -tegnene eller -signalerne*'. Yderligere henvisninger til statspraksis kan findes i ICRC's kommentar til Genève-konvention I fra 2016 artikel 42 ved fodnote 42.

Røde Kors står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Venlig hilsen

Anders Ladekarl

Generalsekretær
Røde Kors

Fra: UNHCR Stockholm Sweden <swest@unhcr.org>
Sendt: 25. juli 2024 12:27
Til: Justitsministeriet; Mostafa Mohammadi
Emne: RE: Høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser - J.nr. 2024-07608

Dear Sir/Madam,

UNHCR's Representation for the Nordic and Baltic Countries (RNB) wishes to thank the Ministry of Justice for sharing this report with our Office for comments. UNHCR remains grateful for the good partnership and cooperation with the Ministry.

We have reviewed the draft and will not be commenting on this report.

Yours sincerely,

UNHCR Representation for the Nordic and Baltic Countries
Sveavägen 166, Floor 15, 113 46, Stockholm, Sweden
Office: + 46 (0)10 101 28 00
www.unhcr.org/neu | [Facebook](#) | [Twitter](#)

Vestre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

21. august 2024

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og momo@jm.dk

J.nr.: 24/18222-2

Sagsbehandler: Lars B Olesen

Justitsministeriet har ved brev af 28. juni 2024 (sagsnr. 2024-07608) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Østre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet

16. august 2024

Sendt til: jm@jm.dk og momo@jm.dk

J.nr.: 24/18290-2

Sagsbehandler: Dorte Hansen

Justitsministeriet har ved brev af 28. juni 2024 (sagsnr. 2024-07608) anmodet om eventuelle bemærkninger til betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser.

Høringen har været behandlet på plenarmøde den 16. august 2024.

Jeg skal meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om betænkningen.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo